

คู่มือ การใช้หนังสือ

ชุดหัดอ่านตามระดับ
Thai Leveled Books

“อ่าน
อ่าน อ่าน”

เขียนโดย กิตติยา ไสภณพนิช

คู่มือ
การใช้หนังสือ

ชุดหัดอ่านตามระดับ
Thai Leveled Books

“อ่าน
อ่าน อ่าน”

เขียนโดย กิตติยา โสภณพนิช

คุยสร้างสุข

แม้พลังของหนังสือภาพสำหรับเด็ก กำลังได้รับความสนใจในแวดวงการพัฒนาเด็กมากขึ้นเรื่อยๆ

แต่หนังสือประเภท “หัดอ่านตามระดับ” (Leveled Books) ยังเป็นสื่อที่ทำให้สังคมได้ร่วมกันขยายความเข้าใจกันอีกมาก ทั้งคุณลักษณะ รูปแบบเนื้อหา วิธีการใช้ ศักยภาพของสื่อที่ทำหน้าที่ให้เด็กของเรา สนุกและมีความสุขกับการอ่าน อ่านออก อ่านคล่อง เข้าใจ ดีความ คิดสร้างสรรค์ ต่อยอดสู่การสังเคราะห์ความรู้ใหม่ และเป็นเจ้าของการเรียนรู้ด้วยตนเองในที่สุด

กว่า “อ่าน อาน อ้าน” จะผลิดอกออกผล เดินทางจากชุดที่ ๑ มาถึงชุดที่ ๒ นี้ ผ่านการบุกเบิก กรุยทาง ขำแหยะ ล้มเลิก ตั้งหลัก และเริ่มใหม่กันอย่างเข้มข้น บนรอยยิ้มอึ้งใจมาเป็นระยะๆ

ขอขอบคุณคณะนักวิชาการ นักวาดภาพประกอบ ที่ไม่ระย่อต่อการสร้างสรรค์งาน
ขอบคุณชาวแผนงานยุทธศาสตร์สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน โดยมูลนิธิ
สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ที่เื้อ้อำนวยการดำเนินงานทุกรูปแบบ ทั้งส่วน
ประสานธุรการ การจัดกิจกรรมวิชาการ และการสื่อสารเผยแพร่ จินงานลู่วง
งดงาม

ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ที่สนับสนุนให้เกิดพื้นที่เรียนรู้ จินนำมาสู่นวัตกรรมสื่อ โดยชุดที่ ๑ ได้รับรางวัล
TMF AWARDS จากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์มาด้วยแล้ว

สุดใจ พรหมเกิด

ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาหนังสือและการอ่านเพื่อสร้างรากฐานการเรียนรู้ของเด็กไทย
ประธานมูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

สารบัญ

บทที่ ๑ หนังสือหัดอ่านตามระดับคืออะไร

ลักษณะเด่นของหนังสือหัดอ่านตามระดับ ๘

เป้าหมายของหนังสือหัดอ่านตามระดับ ๑๒

การอ่านที่แท้คืออะไร ๑๔

- การอ่านที่แท้ประกอบด้วยทักษะ ๓ ส่วนที่ทำงานร่วมกัน ๑๘
  - ทักษะการอ่านคำ
  - ทักษะการทำความเข้าใจ
  - ทักษะ EF

คุณค่าและแนวคิดหลักของหนังสือ ๒๓

- ร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะไทย ๒๔
  - สมรรถนะหลัก ๖ ประการ

- SELF การสร้างตัวตนเชิงบวก ๓๒

ผลของการใช้หนังสือชุดนี้ ๓๔

คำแนะนำในการใช้หนังสือ ๓๖

- การเลือกหนังสือหัดอ่านตามระดับให้เหมาะกับเด็ก ๓๗

- ใช้หนังสือได้หลายรูปแบบ ๓๘

- เคล็ดลับการสร้างทักษะการอ่านคำและการทำความเข้าใจ ๓๙
  - ฝึกเด็กให้มีกลวิธีอ่านคำ
  - ฝึกเด็กให้มีกลวิธีทำความเข้าใจ

- เคล็ดลับการพาเด็กเข้าถึงคุณค่าและแนวคิดหลัก ๔๒
  - การเห็นตัวอย่างจากตัวละคร
  - การได้อ่านและทำความเข้าใจด้วยตัวเอง

บทที่ ๒ ระดับขั้นของการอ่าน

พัฒนาการการอ่าน ๔๘

ระดับขั้นของหนังสือหัดอ่านตามระดับ ๕๔

- ระดับของคำและภาษา ๕๕

- ระดับของวรรณกรรม ๕๘

- วรรณกรรมสำคัญอย่างไร

- ระดับขั้นของวรรณกรรม

บทที่ ๓ จักรวาลอ่าน อาน อ้าน

บ้านที่ ๑ ๗๐

บ้านที่ ๒ ๗๒

บ้านที่ ๓ ๗๓

โรงเรียน ๗๔

พลิกบทบาทใหม่ ๗๖

บทที่ ๔ รายละเอียดหนังสือแต่ละระดับ

ระดับที่ ๑ ๘๐

ระดับที่ ๑+ ๙๔

ระดับที่ ๒ ๑๐๔

ระดับที่ ๓ ๑๑๖

ระดับที่ ๔ ๑๒๘

ตารางแสดงหนังสือหัดอ่านตามระดับ อาน อ้าน อ้าน ๑๔๐

๑

หนังสือหัดอ่านตามระดับคืออะไร

เด็กอ่านออก
ยิ่งอยากอ่าน
เพราะมันสนุกมาก

เด็กยัง
อ่านไม่ออก
ก็อยากอ่าน

หนังสือหัดอ่าน
ภาษาไทยที่สนุก
และขำกว่านี้...
ไม่มีอีกแล้ว

ลักษณะเด่น ของ
หนังสือหัดอ่านตามระดับ
มืออยู่ ๒ ประการ คือ

๑.

มีเรื่องราวที่สนุก ชวนให้เด็กอยากอ่าน
อยากติดตาม

๒.

เป็นหนังสือที่ถูกออกแบบมาให้ “พอเหมาะ
พอดี” กับเด็กในแต่ละระดับ กล่าวคือ
จะต้องไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป แต่เป็น
หนังสือที่มี ตัวช่วยให้เด็กอ่านง่ายและ
มีความท้าทายให้เด็กได้พัฒนาทักษะ
การอ่านที่ผสมผสานกันอย่างพอเหมาะ
พอดี

ลักษณะทั้งสองประการนี้
เอื้อให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะ
ทางภาษาอย่างเต็มใจ
และรู้สึกประสบความสำเร็จ
กระตุ้นให้รักการอ่าน
และอยากพัฒนาการอ่าน
ของตนให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

ลักษณะ **ความท้าทาย** และ **ตัวช่วย**

ใช้ภาษาพูด
ตามธรรมชาติของเด็ก

ผีมา

ผีมีขา

ผีมีหู

- ใช้ภาพที่ตรงกับคำ เพื่อช่วยให้เด็กเดาคำได้

- ใช้รูปแบบประโยคซ้ำๆ คำศัพท์ซ้ำๆ หรือเสียงซ้ำๆ

- เรื่องใกล้ตัวเด็ก เชื่อมโยงได้ง่าย
- เรื่องมีขนาดสั้น เด็กอ่านเองได้จบ และรู้สึกประสบความสำเร็จ

ผีมีมือ

- เรื่องราวที่เด็กต้องทำความเข้าใจ
- คำที่เด็กต้องสะกด
- ภาพประกอบช่วยให้เด็กคาดเดาคำ และเรื่องราว

เป้าหมาย ของ หนังสือหัดอ่านตามระดับ

๑.

สร้างทักษะการอ่านคำ

ประกอบด้วยทักษะการแยกแยะหน่วยเสียง การสังเกตและจับคู่เสียงกับพยัญชนะและสระ การประสมเสียงเป็นคำ การสะกดและประสมคำ การจดจำคำศัพท์และไวยากรณ์

๒.

สร้างทักษะการทำความเข้าใจ สิ่งที่อ่าน

ประกอบด้วยความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำและประโยคในบริบทต่างๆ การเรียงลำดับเหตุการณ์ สรุปใจความ อธิบาย คาคณะเน จินตนาการ ตั้งคำถาม และหาคำตอบ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของเรื่องราวและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

๓.

สร้างคุณค่าและแนวคิดหลัก

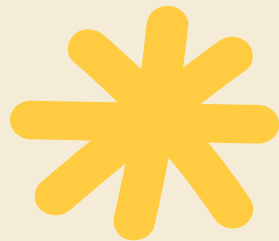
ประกอบด้วยแนวคิดพัฒนาการเด็กที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ ร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะไทยและการสร้างตัวตนเชิงบวก

การอ่านที่แท้คืออะไร *

เรามักจะมองว่าการอ่านอาศัยแค่ทักษะการสะกดคำ และการอ่านออกเสียง ถูกอักขระ แต่เบื้องหลังการสะกดและอ่านออกเสียงอย่างถูกต้องนั้น ยังมีทักษะอื่นๆ ซ่อนอยู่เต็มไปหมด นอกจากนี้เรายังมักจะหลงลืมเป้าหมายสูงสุดของการอ่าน นั่นก็คือ “*ความเข้าใจ*” ในสิ่งที่อ่าน ที่มีระดับความลึกซึ้ง แตกต่างกันไป

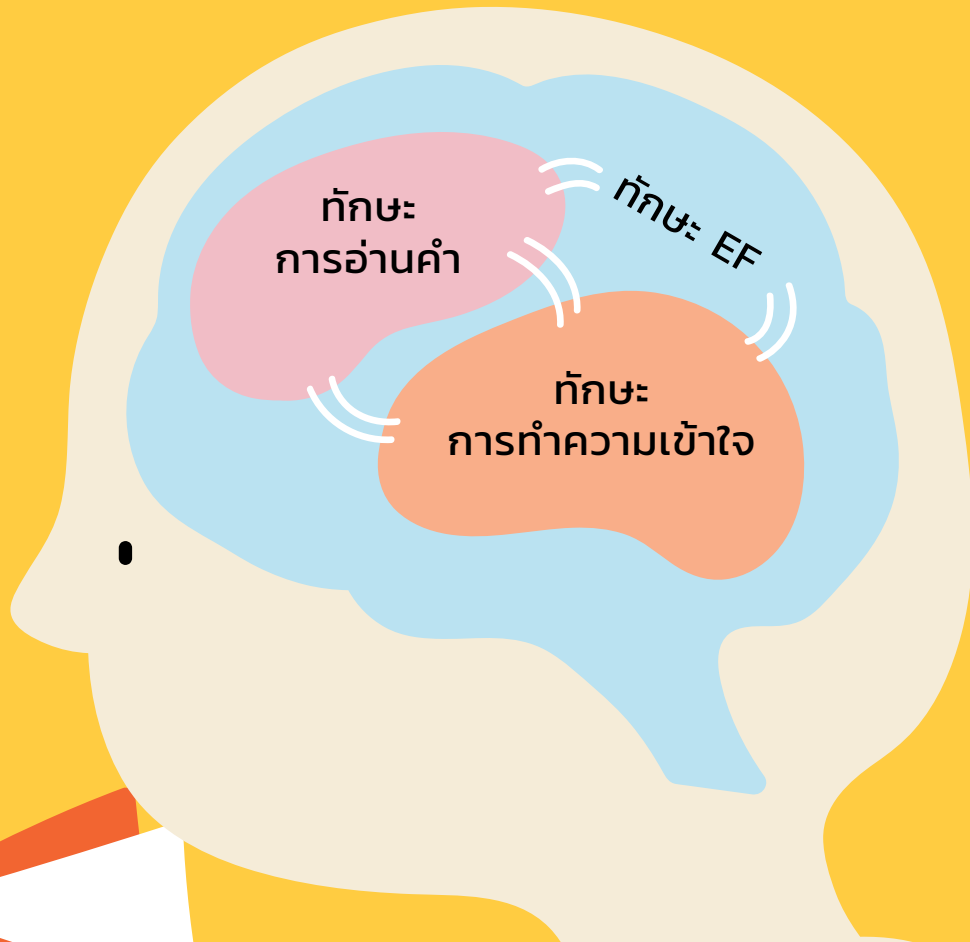
ดังนั้นเราจะพาไปทำความรู้จักทักษะมากมายที่ช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้สังเกต และช่วยเพิ่มเติมทักษะให้เด็กๆ ของเราได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมายสูงสุด
ของการอ่าน
คือ **ความเข้าใจ**
ไม่ใช่แค่เพียง
ออกเสียงคำได้
ถูกต้อง

ทักษะเพื่อการอ่านที่แท้

การอ่านที่แท้

ประกอบด้วยทักษะ ๓ ส่วนที่ทำงานร่วมกัน คือ

๑. ทักษะการอ่านคำ^(๑) ได้แก่

- จำตัวอักษรได้
- แยกแยะและเชื่อมโยงเสียงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด กับตัวอักษรได้
- จำคำได้ (เห็นปุ๊บรู้ปั๊บ)
- รู้ความหมายของคำในบริบท
- คาดเดาคำและความหมายของคำจากเรื่อง/ภาพ
- เที่ยบเคียงเสียงคำที่คล้ายกัน
- อ่านคล่อง แม่นยำ ด้วยน้ำเสียงและจังหวะที่เหมาะสม

๑. Lead for Literacy Memo. (2012). Literacy unpacked: What do we mean by literacy? Memo 4 Fall, 2012. Retrieved February, 2016 from <http://isites.harvard.edu/lesaux>

๒. Vitiello, V. E., Greenfield, D.B. Ximena, Domínguez, Fuccillo, J. M., & Maier, M F. Profiles of Executive Functions and their Relationship to Longitudinal Reading Achievement. Retrieved March, 2016 from <http://pirt.wceruw.org/Pdf%20posters/Vitiello%20Greenfield%20Dominguez%20Fuccillo%20and%20Maier.pdf> ในโครงการพัฒนาหนังสือและการอ่านเพื่อสร้างรากฐานการเรียนรู้และสุขภาวะของเด็กไทย. (2560). รายงานการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล บทวิวิ ทัศนีย์ หลักการ และงานวิจัย.

๒. ทักษะการทำความเข้าใจ^(๑) ได้แก่

- เชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์ ความรู้รอบตัว และข้อเขียนอื่นๆ ที่เคยอ่าน
- สรุปจับใจความ
- คาดเดาว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป
- อนุมาน คาดคะเนว่าผู้เขียนอยากจะบอกอะไร (ที่อาจจะไม่ได้เขียนไว้)
- ปรับความเข้าใจของตัวเองในปัจจุบันเพื่อสังเคราะห์ความเข้าใจใหม่ที่ได้จากการอ่าน
- วิเคราะห์งานเขียน สังเกตเห็นแง่มุมต่างๆ ของงานเขียนและโครงสร้างงานเขียนที่ผู้เขียนเลือกใช้
- วิพากษ์งานเขียน โดยมีเหตุผลรองรับ และสามารถรับฟังเหตุผลของผู้อื่นแล้วนำมาปรับใช้กับความเข้าใจของตนได้

๓. ทักษะการทำงานของสมองระดับสูง (EF) ที่ใช้ในการอ่าน^(๒)

ทักษะการทำงานของสมองระดับสูงนั้น เกิดขึ้นตลอดเวลาตั้งแต่ตื่นจนหลับ ไม่ว่าเราจะทำกิจกรรมอะไร ในการอ่านเด็กจะต้องใช้ EF เข้ามาช่วย ทั้งในการอ่านคำ การทำความเข้าใจ และกำกับตัวเองให้อ่านสำเร็จตามเป้าหมาย

Executive Functions (EF)

ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น อยู่กับคนอื่นเป็น มีความสุขเป็น

๓.๑ ทักษะ EF ที่ช่วยในการอ่านคำและทำความเข้าใจ

- จดจ่อใส่ใจ (Focus) กับสิ่งที่อ่าน เพื่อทำความเข้าใจและหาความเป็นเหตุเป็นผลของสิ่งที่อ่าน
- จำเพื่อใช้งาน (Working Memory)
  - จำและแยกแยะเสียงที่แตกต่างได้ในใจ และในขณะที่เปล่งเสียงออกมา
  - จดจำความหมายของคำที่อ่านแต่ละคำ รวมถึงการมองประโยคตอนอ่านว่า ขึ้นต้นและจบประโยคตรงไหน
  - เมื่อเจอคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย ความจำเพื่อใช้งานก็จะดึงความรู้เรื่องภาษา พยัญชนะ สระ เสียง และหลักการสะกดคำมาใช้ในการอ่าน และแปลคำศัพท์นั้น
  - จดจำข้อมูลที่แตกต่างกันและนำมาประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจที่สมบูรณ์ขึ้น
- ความยืดหยุ่นทางปัญญา (Cognitive Flexibility)
  - กำหนดการออกเสียง เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนของเสียงที่แตกต่างกัน และเลือกใช้เสียงได้
  - เชื่อมโยงความรู้เก่ากับใหม่ คิดสลับไปมาระหว่างสิ่งที่เคยคิดกับสิ่งที่อ่านใหม่ แล้วประมวลข้อมูลไว้เป็นทางเลือกและสร้างข้อสรุป

- ติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) ว่าอ่านถูกไหม ในรูปประโยคนี้ คำนี้ น่าจะอ่านว่าอย่างไร รวมถึงการประเมินว่าตนเองเข้าใจสิ่งที่อ่านมาก/น้อยเพียงใด
- วางแผน จัดระบบ (Planning/Organize) จัดระบบความคิด ข้อมูลที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ใช้ระบบเหตุผล เพื่อการคาดการณ์ที่แม่นยำ
- มุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) มีความตั้งใจที่จะทำความเข้าใจ และอ่านไปจนได้ความหมายที่ครบถ้วน
- ริเริ่ม (Initiating) อยากอ่านหนังสือเล่มอื่นๆ อีกด้วยตนเอง

๓.๒ ทักษะ EF ที่ช่วยสร้างความรู้เนื้อรู้ตัว และจัดการปัญหาระหว่างการอ่าน (Self-Awareness)

- ควบคุมตนเอง (Self - Control) สามารถยับยั้งชั่งใจ (Inhibit) ปรับเปลี่ยนตัวเองออกจากความรู้สึกเชิงลบ(Shift) เช่น เบื่อ ท้อแท้ หรือจำได้ว่าครั้งก่อนที่เกิดความรู้สึกเชิงลบได้พาตัวเองออกจากความรู้สึกนั้นอย่างไร (Working Memory)
- กำกับตนเอง (Self-Regulation) ให้มีความจดจ่อใส่ใจ (Attention) ในสิ่งที่อ่าน จัดการควบคุมอารมณ์ได้ (Emotional Control) ตรวจสอบตนเองว่าอ่านออกเสียงถูกไหม เข้าใจความหมายหรือไม่ (Self-Monitoring)
- มุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Behavior) เกิดจากการวางแผน จัดระบบ และการริเริ่ม (Plan/Organize/Initiate) ความเพียรพยายาม มุ่งสู่ความสำเร็จ

คุณค่าและแนวคิดหลักของหนังสือ

คุณค่าและแนวคิดหลักในหนังสือชุดนี้ อ้างอิงมาจากแนวคิดพัฒนาการเด็กที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ

- ร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะไทย
- การสร้างตัวตนเชิงบวก (Positive Self-Concept)

ร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะไทย

เป็นหลักสูตรที่มีเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัย เน้นการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล (Personalization) อย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์จริง เป็นเจ้าของการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Life-Long Learning)

สมรรถนะหลัก ๖ ประการ

การจัดการตนเอง

การอยู่ร่วมกับ
ธรรมชาติและ
วิทยาการอย่างยั่งยืน

การคิดขั้นสูง

คิดได้
ทำเป็น
เห็นคุณค่า

การเป็นพลเมือง
ที่เข้มแข็ง

การสื่อสาร

การรวมพลัง
ทำงานเป็นทีม

๑ สมรรถนะการจัดการตนเอง

- เห็นคุณค่าในตนเอง
- มีเป้าหมายในชีวิต
- จัดการอารมณ์และความเครียด
- การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต

เด็กๆ ในเรื่องมักได้รับโอกาสจากผู้ใหญ่ให้มีส่วนร่วมลงมือทำงานจริง ทดลองอะไรใหม่ๆ และหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้เด็กค้นพบศักยภาพของตนเอง เห็นความถนัดและคุณค่าของตนเอง เช่น ในเรื่อง “ขนมครก” “ไฟดับ”

๒ สมรรถนะการคิดขั้นสูง

- คิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)
- การคิดเชิงระบบ (System Thinking)
- การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)
- การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Thinking)

เด็กๆ ในเรื่องต้องเผชิญปัญหาเอง โดยผู้ใหญ่ไม่เข้าไปแทรกแซง เด็กๆ ต้องใช้การคิดขั้นสูงในการแก้ปัญหาจนสำเร็จ เป็นตัวอย่างให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเองก็น่าจะทำได้เช่นกัน เช่น ในเรื่อง “โมโห” “ผี” “ช่างบุก” “น้ำท่วม”

๓

สมรรถนะการสื่อสาร

- การรับสารอย่างมีสติและตีความเป็น
- การรับส่งสารด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเหมาะสม โดยเข้าใจและเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- เลือกใช้วิธีสื่อสารที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

เรื่องราวหลายเรื่องนำเสนอประเด็นของการฟังและการตีความ การคิดเชื่อมโยงเพื่อแก้ปัญหา เช่น การสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อช่วยในการหากุญแจของครูในเรื่อง “กุญแจ” ขณะที่เรื่อง “ทายคำ” ก็สะท้อนวัฒนธรรมภาษาถิ่นที่หลากหลายในประเทศไทย

๔

สมรรถนะการร่วมพลังทำงานเป็นทีม

- เป็นสมาชิกที่ดีและมีภาวะผู้นำ
- จัดระบบการทำกิจกรรมของตนเองและร่วมกับเพื่อนให้สำเร็จตามเป้าหมาย
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้ง

เด็กๆ มักชอบทำอะไรเป็นกลุ่มอยู่แล้ว ความเป็นทีมจึงถูกสอดแทรกอยู่ในโครงเรื่องแทบทุกเล่ม ทั้งทีมแบบครอบครัวที่ช่วยกันทำสวนในเรื่อง “บ้านเรา” ทีมเพื่อนที่ช่วยกันขายขนมครกในเรื่อง “ขนมครก” และทีมชุมชนที่เด็กๆ ร่วมแก้ปัญหากับชุมชนชาวปกากะญอในเรื่อง “ข้างบุง” ทั้งหมดนี้สะท้อนการสร้างสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและมีคุณภาพ

๕ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

- รู้และเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
- รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่
- มีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ
- ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก

ตัวละครสะท้อนพลเมืองไทยในยุคปัจจุบันที่มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ ความบกพร่องทางกายภาพและลักษณะครอบครัว แต่ที่สำคัญกว่าคือทำหน้าที่ต่อครอบครัว เพื่อน และชุมชน อย่างเต็มที่ และมีคุณค่าในแบบของตนเอง

นอกจากนี้ ยังสอดแทรกการรู้จักปกป้องสิทธิของตนเอง อย่างในเรื่อง “ไม่ให้” และการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันในเรื่อง “โมโห” อีกด้วย

๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

- เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ
- ใช้ความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์เพื่ออยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- สร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี และคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เรื่อง “ข้างนุก” นำเสนอการอยู่ร่วมกันของสัตว์ป่าและชาวไร่อย่างสันติ ด้วยความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติ ในขณะที่เล่ม “ฝันร้าย” ก็พาเด็กๆ ไปพบสัตว์ทะเลและผลกระทบจากพฤติกรรมของมนุษย์

SELF การสร้างตัวตนเชิงบวก (Positive Self-Concept)

Self คือ ตัวตน หรือ “ความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของเรา...การมองเห็นและยอมรับตัวตนที่แท้จริงทั้งด้านดีและไม่ดี” (รศ. ดร.ปนัดดา ธนเศรษฐกร)

ถ้าเรายอมรับตัวตนที่แท้จริงได้เร็วเท่าไร เราก็ยังมีโอกาสที่จะพัฒนาตัวเอง และดึงเอาศักยภาพที่มีออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้เร็วขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ เราจะเป็นคนที่มองข้อผิดพลาด ทั้งของตนเองและผู้อื่น เป็นเพียงบทเรียน ทำให้เราใจกว้างพอที่จะให้โอกาสตนเองและผู้อื่นได้แก้ไขและเติบโต

การที่เด็กคนหนึ่งจะสามารถยอมรับตัวตนที่แท้จริงของตัวเองได้ เกิดขึ้นจากการที่เขาได้รับการยอมรับ เคารพ และเห็นคุณค่า จากคนรอบตัว โดยเฉพาะจากพ่อแม่ของตนเองในวัยเด็กนั่นเอง

เด็กๆ จะรับรู้คุณค่าตัวตนเชิงบวกที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องราว การมองโลก ของตัวละคร การเผชิญปัญหา และการมีอารมณ์ขันกับข้อผิดพลาด ที่สำคัญคือ เด็กๆ จะได้เสริมสร้างตัวตนเชิงบวก เมื่อผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้อ่านและตีความด้วยตัวเอง

ผลสำคัญที่สุดของหนังสือชุดนี้คือ
ทำให้เด็กรู้สึกว่

“หนังสือให้ความสนุก”

“อ่านได้เอง” และ

“การอ่านหนังสือไม่ใช่เรื่องยาก”

ซึ่งจะเป็นกุญแจดอกสำคัญ

ในการไขประตูไปสู่

การอ่านคำ

อ่านเข้าใจ และ

เข้าถึงคุณค่าของหนังสือ

อาทิ

- อ่านคำหรือแจกรูปคำส่วนใหญ่
ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ
- อ่านออกเสียงอย่างคล่องแคล่ว มีการเว้นวรรค
เน้นคำได้อย่างเหมาะสม

- เข้าถึงความหมายของสิ่งที่อ่านด้วย
การค้นหาหรือใช้ข้อมูล จัดจำ
รายละเอียดต่างๆ ได้
- คิดต่อยอดจากสิ่งที่อ่าน ตั้งสมมติฐาน
เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ใช้ความรู้ของตัวเองในการทำ
ความเข้าใจกับสิ่งที่อ่านได้อย่าง
คล่องแคล่ว
- สังเคราะห์ข้อมูลใหม่ที่เรียนรู้
จากสิ่งที่อ่าน
- เข้าใจการจัดลำดับข้อความ/ภาษาที่ใช้
นำเสนอเรื่องราว หรือการจัดแบ่งข้อมูล
- คิดเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

คำแนะนำ ในการใช้หนังสือ

การเลือกหนังสือหัดอ่านตามระดับให้เหมาะกับเด็ก

- เลือกจากคำศัพท์

เปิดหนังสือไปหน้าใดก็ได้ และลองให้เด็กอ่านคำในหน้านั้น
ให้เด็กชูนิ้วขึ้น ๑ นิ้ว แทน ๑ คำที่อ่านไม่ออก

๐-๑ คำ = ง่ายเกินไป

๒-๓ คำ = พอดี

๔-๕ คำ = ยากเกินไป

- เลือกจากเนื้อหา

เลือกดูให้เหมาะสมกับช่วงวัย หรือตามความสนใจของเด็กแต่ละคน

ใช้หนังสือได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่าน

- ครูอ่านให้ฟังหน้าห้อง เพื่อสาธิตการอ่านที่ดีและสร้างความคุ้นเคยกับหนังสือ (ไม่เล่าเองหรือสอนเพิ่ม) และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเด็กๆ
- อ่านด้วยกันกับเพื่อนและผู้ใหญ่ในกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ผู้ใหญ่ได้สาธิตกลวิธีในการอ่านคำ และการตีความ เพื่อให้เด็กได้เห็นตัวอย่างวิธีการที่เพื่อนใช้ในการอ่าน การอ่านแบบนี้ทำได้หลายวิธี เช่น ผลัดกันอ่านคนละหน้า ครูอ่านนำเด็กอ่านตาม เด็กทุกคนอ่านพร้อมๆ กัน เป็นต้น
- เด็กอ่านกับผู้ใหญ่แบบตัวต่อตัว เพื่อประเมินการอ่านและความเข้าใจของเด็ก เพื่อช่วยแก้ไขจุดที่เด็กยังติดขัดอยู่ด้วยการแนะนำหรือสาธิตการสะกดคำ
- เด็กอ่านด้วยตัวเอง เพื่อฝึกการอ่านหนังสือจนจบเล่มด้วยตนเอง โดยผู้ใหญ่สามารถชวนเด็กสรุปใจความ และตอบคำถามท้ายเล่มเพื่อประเมินความเข้าใจ

นอกจากนี้ครูยังสามารถใช้หนังสือหัดอ่านตามระดับได้อีกหลายรูปแบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

เคล็ดลับการสร้างทักษะ การอ่านคำและการทำความเข้าใจ

คือการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองใช้ทักษะ เผชิญปัญหา หาทางปรับเปลี่ยนแก้ไขจนอ่านออกและอ่านเข้าใจ โดยที่ผู้ใหญ่ไม่เข้าไปแทรกแซง หรือหาคำตอบให้

ฝึกเด็กให้มีกลวิธีในการอ่านคำ

- สาธิตการอ่านที่ดี ยึดหลักของครูชิวัน วิสาสะ โดยอ่านเต็มเสียง (เสียงปกติเวลาเราคุยกับเด็ก ไม่ต้องเล่นใหญ่) ถูกอักขระ (ออกเสียงคำให้ถูกต้อง ไม่แต่งเพิ่มเติม) มีจังหวะที่ดี (เว้นวรรคตามหนังสือ) มีส่วนร่วม (ทิ้งช่วงให้เด็กดูภาพ)
- สาธิตการถอดรหัสคำ เช่น ในภาพอาจมีรูปคุณย่า แต่ในคำเขียนว่า อามา ให้ชวนเด็กคุยว่าเราจะรู้ได้อย่างไรว่าคำนี้ไม่ได้เขียนว่า ย่า
- ชวนเด็กดูภาพ หาวว่ามีสิ่งของอะไร หรือตัวละครกำลังทำอะไรอยู่ที่จะช่วยให้ประโยคนี้อ่านแล้วได้ความหมายถูกต้อง
- ชวนเด็กหาคำเล็กๆ ที่ซ่อนอยู่ในคำใหญ่ เช่น น้ำ/มะ/นาว
- ชวนเด็กดูสระ ตัวสะกด หรือหน้าตาของคำ คำนี้หน้าตาคล้ายๆ คำอื่นที่เรารู้จักหรือเปล่านะ เช่น แดง กับ แพง
- ชวนเด็กสังเกตรูปแบบซ้ำๆ ของคำศัพท์หรือประโยคในหนังสือ เช่น ป้าจับกะปิ กะปิไม่ให้ ป้าจับพายุ พายุไม่ให้

ฝึกเด็กให้มีกลวิธีในการทำความเข้าใจ

- ก่อนอ่าน ชวนคุยหรือถามคำถามที่ทำให้เด็กต้องคาดเดาเรื่องราว เช่น ดูภาพบนหน้าปกแล้วชวนกันคุยว่าจะเกิดอะไรขึ้นในเรื่องนี้
- เปิดโอกาสให้เด็กได้รู้เรื่องราวคร่าวๆ ก่อนอ่านจริง เช่น อ่านคำโปรยบนปกหลัง เปิดดูแต่ภาพแล้วชวนคุยว่าตัวละครทำอะไร รู้สึกอย่างไร
- สำหรับการอ่านรอบแรก ให้อ่านเอาสนุกเป็นหลัก ผู้ใหญ่อ่านเป็นตัวอย่าง ช้าพอที่เด็กเริ่มหัดอ่านสามารถดูตัวหนังสือตามทัน
- ระหว่างอ่าน ถามคำถามเพื่อปรับเช็คความเข้าใจในเนื้อเรื่อง เช่น “ตอนดูภาพหน้าปก เราเดาว่ามีนาจะมีโห เราเดาถูกไหม” แต่ไม่ต้องถามทุกหน้าหรือบ่อยเกิน
- เวลาอ่านด้วยกัน ผู้ใหญ่สาธิตการตีความโดยคิดออกมดั่งๆ ให้เด็กเห็นกระบวนการทำความเข้าใจ เช่น “ครูคิดว่าพ่อน่าจะเป็นคนขี้หลงขี้ลืมนะ ดูสิ เอาโทรศัพท์ไปใส่กระเป๋าทางเกงแล้วก็ลืมเอง”

- หากมีบางอย่างที่เป็นเรื่องใหม่สำหรับเด็ก ผู้ใหญ่ควรพาวิเคราะห์ว่ามันน่าจะเป็นอะไร และช่วยให้คำจำกัดความได้ เช่น ตารางการดูจอในเล่ม “ดูจอ”
- อ่านจบแล้ว ชวนเด็กระบุแนวคิดหลักและสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
- ถามคำถามปลายเปิด เน้นการตีความ และการคิดวิเคราะห์ (ดูตัวอย่างในปกหลังของหนังสือแต่ละเล่ม)
- โปรดอย่าตำหนิเมื่อเด็กตอบผิด แต่ให้ลองถามต่อว่า เพราะอะไรถึงคิดแบบนั้น แม้จะยังตอบไม่ถูก แต่กระบวนการค้นหาความหมายก็ได้เกิดขึ้นแล้ว
- อย่าลืมชื่นชมเด็กทุกครั้งหลังการอ่าน โดยระบุทักษะที่เด็กใช้ได้ดี ไม่ใช่ชมแค่ว่าเก่งเพียงอย่างเดียว

เคล็ดลับการพาเด็ก เข้าถึงคุณค่าและแนวคิดหลัก

คุณค่าและแนวคิดหลักถูกสอดแทรกอยู่ในเรื่องราว หรือที่เราเรียกว่า “วรรณกรรม” วรรณกรรมประกอบด้วยโครงเรื่อง นิสัยใจคอของตัวละคร รวมไปถึงวิถีคิด การตัดสินใจ และการแสดงออกต่างๆ ซึ่งเด็กจะซึมซับและพัฒนาความเข้าใจคุณค่าและแนวคิดหลักเหล่านี้ผ่าน ๒ ช่องทาง คือ

๑.

การได้เห็นตัวอย่าง
จากตัวละคร
และสถานการณ์ในเรื่อง

๒.

การได้อ่านและทำความเข้าใจกับเรื่องราว
ด้วยตัวเอง

ทั้งนี้เรื่องราวทำหน้าที่เป็นเพียง “จุดเริ่มต้น” ให้เด็กได้รู้จักและเข้าใจคุณค่าเหล่านี้

อย่างไรก็ตาม หากต้องการให้เด็กพัฒนาคุณค่าเหล่านี้ให้มีในตัวเองมากขึ้น พ่อแม่และครูควรกระตุ้นให้เกิดการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง เช่น สร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้เด็กได้ลงมือทำจริงด้วยตัวเอง และที่สำคัญคือ ต้องมีคนช่วยตั้งคำถาม พาเด็กคิดวิเคราะห์ สะท้อน และต่อยอด

๑. การได้เห็นตัวอย่างจากตัวละคร

- เรื่องราวที่น่าเสนอการดำเนินชีวิตเชิงบวก
- ตัวละครเผชิญกับเรื่องราว เหตุการณ์ ปัญหา ต้องใช้สมรรถนะด้านต่างๆ มาแก้ไข
- ตัวละครเป็นต้นแบบของการฝึกฝนและพัฒนาสมรรถนะ EF และตัวตนเชิงบวก

๒. การได้อ่านและทำความเข้าใจด้วยตัวเอง

หน้าที่ของเด็ก

- เด็กได้ตีความด้วยตัวเอง
- เด็กได้อ่านหนังสือด้วยตัวเองจนสำเร็จ
- เด็กได้ตอบคำถาม/แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวที่อ่านด้วยตัวเอง
- เด็กได้สำรวจความรู้สึกนึกคิดที่ตนเองมีต่อเรื่องราวที่อ่าน
- เด็กได้รับฟังและแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง
- เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมต่อยอดด้วยตัวเอง

หน้าที่ของผู้ใหญ่

- เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำหน้าที่ข้างต้นโดยไม่ชี้แนะหรือพยายามหาคำตอบแทน
- ตั้งธงไว้ในใจว่า ไม่ได้จะเอาคำตอบถูกผิด แต่อยากให้เด็กได้ฝึกอ่านและฝึกทำความเข้าใจ
- รับฟัง ตั้งคำถามต่อยอด และชมไปที่ทักษะที่เด็กๆ มี ไม่ใช่ชมแค่ว่าเก่ง ว่าดี
- หากเด็กยังไม่ชินในการหาคำตอบหรือแสดงความคิดเห็นเอง ผู้ใหญ่สามารถนำเสนอความคิดของตนเองได้ และแสดงที่มา (เหตุและผล) ของความคิดนั้น เพื่อเป็นตัวอย่างให้เด็กค้นหาคำตอบของตนเอง แล้วอย่าลืมป้อนคำถามกลับว่า “แล้วหนูคิดอย่างไร” ด้วย
- บ่มเพาะต่อยอดด้วยการสร้างสถานการณ์จำลองคล้ายในหนังสือ ให้เด็กได้ทดลองแก้ปัญหา ลงมือทำด้วยตนเอง

๒

ระดับขั้นการอ่าน

เริ่มตั้งแต่
อ่านภาพลึวนๆ
อ่านค่าง่ายๆ
อ่านประโยคสั้น
ประโยคยาว
อ่านเรื่องราวยาวๆ
มีครบตามระดับ
เพราะทุกคน
มีลำดับขั้น
ของการอ่าน

ไม่ใช่แค่
อ่านออกเท่านั้น
แต่อ่านแล้ว
เข้าใจด้วย
คิดเองได้
วิเคราะห์ได้ด้วย

พัฒนาการการอ่าน^(๑)

๑.

นักอ่านขั้น ก่อนภาษาแรกเริ่ม Pre-Emergent Reader (ก่อนอนุบาล-อนุบาล ๓)

- เริ่มสังเกตเห็นลักษณะต่างๆ ของสิ่งพิมพ์รอบตัว
- เริ่มชี้ตัวอักษรที่ครูบอกได้ เริ่มขีดเขียนรูปทรงที่คล้ายตัวอักษรหรือคำ
- สื่อสารความคิดผ่านการวาดภาพ
- อ่านหนังสือจากความจำ และอาศัยข้อมูลจากภาพในการอ่าน

Fountas และ Pinnell (2011) ไม่สนับสนุนให้สอนการอ่านกับเด็กในระดับนี้ แต่ให้ใช้การอ่านให้ฟัง อ่านพร้อมกันกับครู และปล่อยให้เด็กอ่านด้วยตัวเองมากกว่า

๒.

นักอ่านขั้นภาษาแรกเริ่ม Emergent Reader (อนุบาล ๓ – ประถม ศึกษาปีที่ ๑)

- ชอบฟังเรื่องราวที่ยาวขึ้น
- เริ่มเข้าใจถึงความแตกต่างของคำศัพท์และไวยากรณ์ในภาษาเขียน
- เริ่มจำคำที่พบบ่อยได้บางคำ
- จับคู่เสียงกับคำที่ละคำ เริ่มแยกหน่วยเสียงในคำ และเชื่อมโยงเสียงเหล่านั้นเข้ากับตัวอักษรบางตัว
- ใช้ทั้งภาพและคำในการทำความเข้าใจเรื่องราว
- เริ่มตรวจสอบว่าตัวเองอ่านถูกหรือไม่

๓.

นักอ่านขั้นเริ่มต้น Early Reader (ประถมศึกษาปีที่ ๑)

- เริ่มอ่านออกเสียงโดยไม่ต้องชี้คำที่อ่าน หรืออ่านในใจได้ในบางครั้ง
- เด็กรู้จักความสัมพันธ์ของตัวอักษรและเสียงที่หลากหลายขึ้น
- เด็กสามารถอ่านงานเขียนง่ายๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว เว้นวรรคได้อย่างเหมาะสม
- ใช้ความหมายของคำ เสียงของคำ หน้าตาของคำ และรูปประโยคในการตรวจสอบว่าตัวเองอ่านถูกหรือไม่
- มีคลังคำศัพท์ที่แน่นแล้วอ่านได้เรื่อยๆ มากขึ้น
- เริ่มอ่านงานเขียนที่มีภาพประกอบน้อยลงได้

๑. Fountas, Irene C. and Pinnell, Gay Su. (2011). The Continuum of Literacy Learning, Grades PreK8. Portsmouth, NH: Heinemann.

๙.

นักอ่านขั้น ต่อยอดด้วยตนเอง Self-Extending Reader (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔)

๘. นักอ่านขั้นรอยต่อ Transitional Reader (ประถมศึกษาปีที่ ๑-๒)

- อ่านออกเสียงและอ่านในใจได้คล่อง เว้นวรรคได้อย่างเหมาะสม
- มีทักษะในการอ่านคำที่หลากหลายและยืดหยุ่น อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร โครงสร้างคำ ไวยากรณ์ และความหมาย และใช้ทักษะเหล่านี้ตรวจสอบว่าตัวเองอ่านถูกต้องหรือไม่
- ทำความเข้าใจผ่านเรื่องแต่ใช้ภาพเพื่อเสริมความเข้าใจให้ลึกซึ้งขึ้น
- อ่านหนังสือได้นานขึ้น หลากหลายรูปแบบ และเริ่มอ่านหนังสือที่มีหลายบทในเล่มเดียวได้

- สามารถผสมผสานข้อมูลจากโครงสร้างคำ หลักภาษา และความหมาย เพื่อใช้ในการอ่านได้อย่างเชี่ยวชาญ
- มีความรู้พื้นฐานที่ใช้ทำความเข้าใจได้มากขึ้น มีอารมณ์ร่วมกับตัวละคร ได้ลึกซึ้งขึ้น รักษาความสนใจและความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้นานขึ้น

๖.

นักอ่านขั้นสูง Advanced Reader (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – มัธยมศึกษาปีที่ ๓)

- อ่านในใจได้นาน ใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของคำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้กลวิธีในการอ่านคำที่หลากหลาย อาทิ เทียบเคียงกับคำที่รู้อยู่แล้ว เป็นต้น
- ยิ่งอ่านมากขึ้น หลากหลายขึ้น ก็ยิ่งมีกลวิธีและองค์ความรู้ในการอ่านสูงขึ้น มีการตีความหมายที่ลึกซึ้งขึ้น และสามารถนำความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นๆ ได้

- สังเกตเห็นและแสดงความคิดเห็นต่อวิธีการเขียนของผู้เขียน และเริ่มอ่านเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจต่อโลกรอบตัว เช่น เชิงปรัชญา เชิงจริยธรรม และประเด็นทางสังคม
- มีหัวข้อ รูปแบบงานเขียน นักเขียนที่ชื่นชอบ ที่จะพื้นฐานของความชอบในการอ่านไปจนโต

จะเห็นได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาหลายปี เริ่มต้นตั้งแต่ปฐมวัยไปจนถึงชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และจะสามารถอ่านได้เทียบเท่าผู้ใหญ่ในช่วงมัธยมศึกษา โดยช่วงปฐมวัยถือเป็นช่วงการวางรากฐานของการอ่านที่จะส่งผลกระทบยาวต่อพัฒนาการการอ่านในภายหลัง

สภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริม การอ่าน

- สภาพแวดล้อมที่รุ่มรวยด้วยหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์
- เด็กมีโอกาสพูดคุยอภิปรายกับผู้ใหญ่

- เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลกผ่านสื่อที่หลากหลาย ได้ไปเที่ยว และได้พูดคุยกับผู้คนในเรื่องราวที่เด็กสนใจ
- เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนที่หลากหลาย ที่เชื่อว่าประโยชน์หนึ่งของการอ่านคือ ความเพลิดเพลินสนุกสนาน

- มีคนอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นประจำ พ่อแม่และครูก็อ่านหนังสือให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง

ช่วง ๓-๗ ปี
ถือเป็นวัยทอง
ของการปูพื้นฐานการอ่าน
สิ่งที่จะช่วยพัฒนาการอ่าน
ของเด็กในวัยนี้ได้ก็คือ... ^(๒)

- มีกระดาษและดินสอไว้พร้อมให้เด็กใช้งานเสมอ
- ผู้ใหญ่ตอบคำถามเด็กอย่างไม่รู้จำกัดเหน็ดเหนื่อย ชื่นชมความพยายามของเด็กที่จะอ่านและเขียน จดเรื่องที่เด็กบอกเล่า พาเด็กไปห้องสมุดเป็นประจำ และนำงานเขียนของเด็กติดแสดงในบ้าน

- ท่องคำคล้องจอง กวีอาชยาน บทร้องเล่น

- การเร่งเรียน เร่งอ่านเขียน อาจให้ผลดีในระยะสั้น แต่ผลที่เกิดขึ้นจะไม่ถาวร และอาจส่งผลด้านลบทางจิตใจ อารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ^(๓)

๒. Baumann, J.F. and Duffy, A.M. (1997). Engaged reading for pleasure and learning: A report from the National Reading Research Center. Athens, GA: NRRRC; Trelease, Jim. (2006). The Read-Aloud Handbook, Penguin Books, 6th Edition, USA.

๓. Seplocha, H. (2016). Literacy practices in pre-K and kindergarten to support future reading success: research implications for higher education and practitioners. Keynote address at Pacific Early Childhood Education Research Association 17th Annual conference in Bangkok Thailand 7-9 July 2016.

ระดับชั้นของหนังสือหัดอ่านตามระดับ *

หนังสือหัดอ่านตามระดับมีองค์ประกอบ ๒ ส่วน ที่ต้องจัดระดับให้เหมาะสมกับพัฒนาการการอ่านของเด็ก คือ

๑. คำและภาษา
๒. องค์ประกอบเชิงวรรณกรรม

เห็นตัวหนังสือ
น้อยอย่างนี้
แต่มีเรื่องราว
เยอะแยะ
อยู่ในภาพ

๑. ระดับของคำและภาษา

หนังสือหัดอ่านตามระดับชุดนี้ เลือกใช้รูปแบบและลำดับการสอนอ่านภาษาไทย ตามหนังสืออ่านเพิ่มเติมมานะมานี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพราะใช้กันอย่างแพร่หลายเป็นเวลานาน และมีลำดับการสอนที่ง่าย ชัดเจน และเป็นระบบ

แต่ระดับการอ่านของหนังสือชุด อ่าน อ่าน อ่าน ประกอบด้วยองค์ประกอบของภาษา ดังนี้

ระดับ ๑	ระดับ ๑+
สระ - สระเสียงยาว สระเสียงสั้น	สระ - สระเสียงยาว สระเสียงสั้น
วรรณยุกต์ - ไม่มี	วรรณยุกต์ - เอก โท
ตัวสะกด - แม่ ก กา	ตัวสะกด - แม่ ก กา
คำ - ชื่อตัวละคร คำพยางค์เดียว คำพื้นฐานระดับอนุบาล	คำ - คำนาม คำกริยา คำพื้นฐานระดับอนุบาล
ประโยค - คำ วลี	ประโยค - คำ วลี คำคล้องจอง
จำนวน ๒ คำ/หน้า	จำนวน ๒-๔ คำ/หน้า
จำนวน ๘ หน้า	จำนวน ๘ หน้า

ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔
สระ - สระที่มีตัวสะกด สระเปลี่ยนรูป สระลดรูป	สระ - สระเปลี่ยนรูป สระลดรูป สระผสม สระผสมที่มีตัวสะกด	สระ - สระผสมที่มีตัวสะกด
วรรณยุกต์ - เอก โท	วรรณยุกต์ - เอก โท ตรี จัตวา	วรรณยุกต์ - เอก โท ตรี จัตวา
ตัวสะกด - แม่ กน กง กต กม	ตัวสะกด - แม่ กก กบ เกย เกอว	ตัวสะกด - ครบทุก มาตรา
คำ - คำวิเศษณ์ คำเชื่อม คำพื้นฐานระดับ ป.๑	คำ - ห นำ อ นำ ควบกล้ำ คำวิเศษณ์ ที่มีลักษณะซ้อนเสียง คำภาษาถิ่น	คำ - คำที่ออกเสียง อะ แต่ไม่มีสระอะ การันต์ คำที่ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา
ประโยค - ประโยคสั้นๆ ประโยคที่มีคำเชื่อม ประโยคคำพูด	ประโยค - ประโยค คำพูด ประโยคยาวขึ้น	ประโยค - บทกลอน ประโยคยาวขึ้น
จำนวน ๕-๘ คำ/หน้า	จำนวน ๕-๑๒ คำ/หน้า	จำนวน ๖-๑๕ คำ/หน้า
จำนวน ๑๖ หน้า	จำนวน ๒๔ หน้า	จำนวน ๒๔ หน้า

๓. ระดับของวรรณกรรม

หัวใจหลักของการอ่าน คือ การเข้าใจความหมายที่อยู่เบื้องหลังตัวหนังสือ ไม่ใช่เพียงแค่การออกเสียงคำได้ถูกต้องเท่านั้น สิ่งที่จะช่วยทำให้ภาษามีความหมายน่าติดตาม และสื่อสารถึงคุณค่าหลักของสังคมได้ คือ *“ความเป็นวรรณกรรม”*

วรรณกรรม หมายถึง เรื่องแต่งหรืองานเขียนที่มีกลวิธีนำเสนออย่างมีศิลปะ มีการใช้ภาษาที่สละสลวย และมีคุณค่าต่อผู้อ่านและสังคม องค์ประกอบทางวรรณกรรม ประกอบด้วย ตัวละคร ฉาก โครงเรื่อง น้ำเสียง มุมมอง เป็นต้น^(๑)

๑. <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=528> retrieved July 2023.

ในหนังสือหัดอ่านตามระดับ ที่จำเป็นต้องดำเนินเรื่องด้วยภาษาง่ายๆ วรรณกรรมจะถูกบรรจุลงในภาพทั้งหมด ในระดับต้น และค่อยๆ เพิ่มน้ำหนักความเป็นวรรณกรรมลงในภาษาในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น จะเห็นว่าจุดเด่นของหนังสือหัดอ่านก็คือ “ภาพ” ที่เต็มไปด้วยลีลา ท่าทาง แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ทั้งตัวหลัก ตัวรอง บรรยายกาศของฉาก แสดงอารมณ์โดยรวม ช่วงเวลา และสถานที่ ฯลฯ

ภาพทำให้เรื่องกลมกล่อมและสนุกขึ้นมาก หากเราลองปิดภาพในหนังสือหัดอ่านตามระดับ แล้วอ่านแต่คำ เราจะพบว่ามันช่างแห้งแล้ง จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านภาพ เพื่อรับอรรถรสทางวรรณกรรมและฝึกทักษะการทำความเข้าใจไปพร้อมๆ กัน

วรรณกรรมสำคัญอย่างไร

๑. ทำให้ภาษามีเรื่องราว มีความหมาย
แจ่มชัด และใกล้เคียงกับชีวิตเด็ก
ต่างกับบัตรคำ ที่นำเสนอภาษาแบบโดดๆ
ไม่มีบริบท ไม่มีเรื่องราวที่ชวนเด็กเชื่อมโยง
ความหมายของคำกับตัวเอง

มีนาเตะ

พาทีโมโห

๒. ตัวละคร ปมปัญหา จังหวะ ความสนุก
ตลกขบขัน ทำให้น่าติดตาม อยากอ่านต่อ

๓. ถ่ายทอดคุณค่าและแนวคิดหลัก
ผ่านปัญหาและเส้นทางของตัวละคร
ในภาพ เด็กจะซึมซับคุณค่าเหล่านี้เมื่อเด็ก
เป็นคนอ่านและตีความด้วยตัวเอง

ระดับชั้นของวรรณกรรม (๒)

๑. ตัวละคร (Character)

มีหลายมิติ มีทั้งข้อดีข้อเสียในตัว

ในระดับต้นจะใช้ตัวละคร
ที่ใกล้เคียงกับตัวเด็ก
ทำให้เด็กรู้สึกผูกพัน
เป็นห่วงเป็นใย เหมือนเป็น
เพื่อนคนหนึ่ง...

พาทีเกา

ชีวาเกา

มุนาพาเพื่อน ๆ มาช่วย

ฮานะดีใจ ได้ขนมกิน

...และค่อยๆ เพิ่มตัวละคร
ที่มีความหลากหลาย
จากสังคมในวงกว้าง
ในระดับต่อไป

๒. โครงการพัฒนาหนังสือและการอ่านเพื่อสร้างรากฐานการเรียนรู้และสุขภาวะของเด็กไทย. (๒๕๖๐) รายงาน
การศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล บทวิริว ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัย.

๒. โครงเรื่อง (Plot)

เป็นเรื่องราวที่มีปัญหาให้แก้ไข ตื่นเต้น น่าติดตาม

ชีวาจ้อ

มินารอ

ในระดับต้นใช้โครงเรื่อง
ที่ไม่ซับซ้อน มีเหตุการณ์
เดียว ใช้แบบแผนและ
ภาษาซ้ำๆ

ในระดับสูงขึ้น โครงเรื่อง
จะมีปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น
มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน
หลายเหตุการณ์ และมี
แบบแผนที่ซ้ำๆ กันน้อยลง

“ดูม” เด็กๆ ตกน้ำ

ดำโยนห่วงยาง ชีวาโยนเสื้อชูชีพ แดงโมโยนถัง

๓. แก่นเรื่อง (Theme)

คุณค่าและแนวคิดหลักของหนังสือชุดนี้คือ การพัฒนาตนเอง เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยอ้างอิงจากร่างหลักสูตร ฐานสมรรถนะไทยและทฤษฎีการสร้างตัวตนเชิงบวก (ดูได้ในบทที่ ๑)

เริ่มจากเรื่องใกล้ตัวใน ระดับต้น...

มีนาคมไว

ช้างบุกมากินสับประรดนะสิ

โลโก้ที่มันก็ยังกลับมา

...ไปสู่เรื่องสังคมและ สิ่งแวดล้อมในระดับสูงขึ้น

๔. เสียงและจังหวะของภาษา (Style)

คำคล้องจอง เสียงที่เลียนแบบเสียงธรรมชาติ เสียงเป็น จังหวะคล้ายดนตรี ช่วยดึงดูด กระตุ้นจินตนาการ และ ทำให้เด็กเรียนรู้และจดจำคำได้ดีในทุกระดับ

กะปัด

กะติ๊ง

เคยใช้ไฟ ใช้ประทัด และกันรั้ว

ช้างไม่กลัวหางเข้ามาไหม

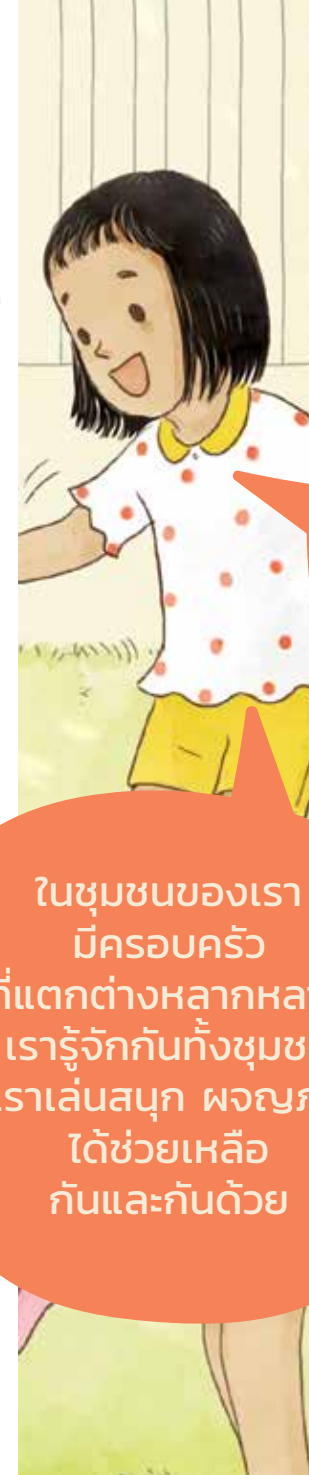
๓

จักรวาลอ่าน อาน อ้าน

มารู้จัก
กับเมือง
อ่าน อาน อ้าน
กัน

สวัสดีจ้า
เราจะพาทุกคน
ไปรู้จักกับชุมชน
และเพื่อนๆ
ของเรา
ตามมาเลย

ในชุมชนของเรา
มีครอบครัว
ที่แตกต่างกันหลาย
เรารู้จักกันทั้งชุมชน
เราเล่นสนุก พงษ์ภัย
ได้ช่วยเหลือ
กันและกันด้วย

นี่คือครอบครัวเราเอง
ดูออกไหมว่าพ่อเรา
เป็นคนภาคไหน

อิสานลิ!

ติดกันกับบ้านเรา
ก็เป็นบ้านของคุณย่า
กับคุณอาทั้งสอง และ
ลูกพี่ลูกน้องของเรา
ชื่อ กะทิ ส่วนพ่อของกะทิ
อยู่บ้านสวนห่างออกไป
ไม่ไกล

บ้านที่ ๑ ครอบครัวใหญ่ มีความหลากหลาย วุ่นวายเป็นพักๆ

แม่

เป็นสาวชาวใต้
เข้มทั้งผิวและนิสัยเลย

พ่อ

เป็นลูกชายคนโต
ของบ้าน พ่อใจดีขี้เล่น
เป็นฮีโร่ของบ้านเรา

ชีวา

คือเราเอง ลูกสาวคนโต
ชอบเต้น ชอบอ่านหนังสือ
เป็นที่พึ่งของน้องๆ

พาทิ

ลูกชายคนรอง
มีความคิดสร้างสรรค์
ชอบประดิษฐ์นู่นนี่

มินา

ลูกสาวคนเล็ก
ของบ้าน โผงผาง
ชอบเล่นอะไรแผลงๆ

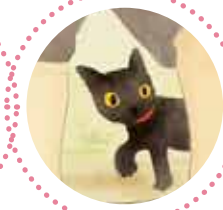
พายุ

เจ้าหมาคู่ซี้ของมินา

กะทิ

รักสัตว์
ชอบเล่นชนกับญาติๆ

กะปิ

เจ้าแมวคู่ซี้ของกะทิ

ปู่

ไปสวรรค์แล้วละ

ย่า

ย่าของเราใจดี ชอบดูแลพวกเราทุกคน
แถมมีเคล็ดลับดีๆ มากมาย
ไม่เชื่อลองอ่านเรื่อง "เหา" ดูสิ

อาหยัง

เป็นลูกสาวคนรอง
แม่เลี้ยงเดี่ยว
เป็นกัปตันขับเครื่องบิน

อาน้อย

เป็นลูกชายคนเล็กของบ้าน
เป็นสไตลิสต์ ชอบทำงาน
ฝีมือและอะไรเกี่ยวกับ
พวกของสวยๆ งามๆ

บ้านที่ ๒

ครอบครัวพ่อค้าแม่ขาย สินค้าหลากหลายเต็มร้าน

ไปเที่ยวในตลาดกัน

บ้านแดงโมกับตั้งเม เป็นร้านขายของด้วย แม่แดงโมนุ่งขึ้นสวยๆ ทุกวัน ในร้านก็จะมี ของแปลกๆ อย่างถั่วเน่า แคนหมูมาขายด้วยนะ เธอทายถูกไหมว่า แม่ของแดงโม เป็นคนภาคอะไร

พ่อ

ตลก คุยสนุก
ชอบขายของ
เพราะจะได้คุยกับลูกค้า

แม่

เป็นคนเหนือ
นุ่งซิ่น ปักปิ่น
มาขายของทุกวัน

แดงโม

ลูกชายคนโต จริงใจ
ทำอะไรเร็วๆ
บางทีก็ข่มขำไปนิด

ตั้งเม

ลูกสาวคนเล็ก
เพื่อนๆ อยากทำอะไร
ขอให้บอก
ตั้งเมพร้อมช่วยเหลือ

ติดกับตัวอยู่กับอาม่า
ป้า ม้า เวลาตีไห้วเจ้า
เราก็จะได้กินขนมอร่อยๆ
กันด้วย

ถัดจากตลาดก็เป็นบ้าน
ติดกับตัว ผู้มีเชื้อสายจีน

บ้านที่ ๓
ครอบครัว
คนไทยเชื้อสายจีน
ชอบกินชอบทำ

ตา

ลูกสาวคนโต เรียนเก่ง
ช่วยสอนเพื่อนๆ ได้

อากง

ไปสวรรค์แล้วละ

ม้า

เป็นอาจารย์ใน
มหาวิทยาลัย
ชอบพักผ่อนด้วยการช่วย
อาม่าทำอาหาร

อาม่า

ทำอาหารอร่อยมาก
โดยเฉพาะอาหารจีน

ป้า

เป็นหมอ อารมณ์ดี
แต่งงานยุ่ง

ต้า

ลูกชายคนเล็ก ชอบกิน
และชอบทำอาหาร

โรงเรียน

ครูจินดา

อายุเยอะแล้ว เป็นครูคนแรกของทุกคน ใจดี เด็กๆ รัก

ครูสันติ

ครูประจำชั้นของชีวาและแตงโม เป็นครูที่เด็กๆ รัก เพราะเป็นคนอบอุ่นและมั่นคง ครูสันตินั่งวีลแชร์

มูนา

สาวน้อยมุสลิมจอมพลัง เธอเป็นสาวมั่น และเป็นที่รักของเพื่อนเพราะมีความเป็นผู้นำ และบริหารจัดการแก้ปัญหาเก่ง

ดาโป

หนุ่มน้อยปกากะญอย้ายตามพ่อที่มาทำงานในชุมชนของเรา

แวะมาที่โรงเรียนกันหน่อย นี่คือครูกับเพื่อนๆ ของเราเอง

เธอจะเห็นว่าในชุมชนเล็กๆ ของเรามีความแตกต่างหลากหลายมากมาย ทั้งคนทุพพลภาพ เพศสภาพ ศาสนา เชื้อชาติ อาชีพ แต่ทุกคนก็มีคุณค่าในแบบของตัวเอง แต่เราอยู่ร่วมกันในสังคมได้

บทบาทของผู้คนในสังคมในหนังสือชุดนี้
อาจผิดแผกไปจากที่เราคุ้นเคย
เพราะเราตั้งใจพลิกบทบาท นำเสนอมุมมองใหม่
ให้เด็กๆ เห็นความเป็นไปได้ที่หลากหลายในสังคม เช่น

พลิกบทบาทใหม่

ผู้ชาย ...> ซักผ้า
ทำงานบ้าน

คนนั่งวีลแชร์ ...> เป็นครู

ผู้หญิง แม่เลี้ยงเดี่ยว ...>
เป็นนักบิน

เด็กผู้หญิง ...> ชอบเล่น
ผาดโผน ทุ่มัดทะแม่ง

ปกติจะต้องเข้าไปจัดการ
ช่วยเหลือลูก ...>
แต่กลับดูอยู่ไกลๆ
เปิดโอกาสให้เด็กๆ
แก้ปัญหา จัดการ
ด้วยตัวเอง

เด็กๆ จะรับรู้เรื่อง
ที่ซับซ้อน
แบบนี้ได้จริงหรือ
ครู พ่อแม่
ต้องช่วยอธิบายไหม

ได้แน่นอน เพียงแค่เรา...

- เปิดโอกาสให้เด็กได้อ่าน ดูภาพ และตีความด้วยตัวเอง มั่นใจในความสามารถของเด็กๆ ว่าพวกเขาจะสามารถสร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง
- ต่อยอดโดยการตั้งคำถาม ชวนเด็กสำรวจภาพ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มากกว่าการอธิบายให้เด็กฟัง

๔

รายละเอียดหนังสือ
ในแต่ละระดับ

มีทั้งหมด
๒๐ เล่ม
ตั้งแต่อ่านง่ายๆ
จนถึงอ่าน
ประโยคยาวๆ
มีคำกลอน
ด้วยนะ

สนุกทุกเล่ม
มีนาบอกเลย

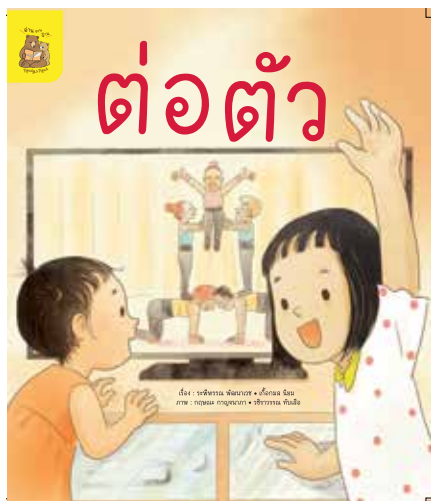
ระดับที่ ๑	คุณค่า			ภาษา			
เรื่อง	แนวคิดหลัก และประเด็นสำคัญ	สภาวะ B2 (สสส.)	สมรรถนะ (สพฐ.)	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์	คำ
ต่อตัว	ความสัมพันธ์ที่ดี ในครอบครัว การเล่นเพื่อร่างกาย ที่แข็งแรง	พัฒนาการสมวัย ความรอบรู้ด้าน สุขภาพ	การจัดการตนเอง การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม	อา ไอ	แม่ ก กา	ไม่มี	ชื่อตัวละคร คำกริยาซ้ำๆ
ดูจ่อ	ใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีอย่างพอดี และสร้างสรรค์ การรู้จักกรอ	ทักษะไอที ยืดหยุ่นความคิด	การจัดการตนเอง การสื่อสาร การอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	อู ออ ไอ	แม่ ก กา	ไม่มี	ชื่อตัวละคร คำกริยาซ้ำๆ
ผี	การมองอย่างรอบด้าน มีสติ รอบคอบ ไม่ด่วนตัดสิน พลิกบทบาทพ่อทำงานบ้าน (Stereotype)	ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ ยืดหยุ่นความคิด	การคิดขั้นสูง การสื่อสาร	อี อา อู อือ	แม่ ก กา	ไม่มี	ชื่อตัวละคร ชื่ออวัยวะ
เรือ	สร้างสรรค์ ลงมือทำงานจนสำเร็จ โดยมีผู้ใหญ่เปิด โอกาสและสนับสนุน	กำกับและควบคุม ตัวเองให้ถึง เป้าหมาย ทักษะชีวิต	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง	อา อือ เอ อี ไอ	แม่ ก กา	ไม่มี	ชื่อตัวละคร คำกริยา
เหา	ดูแลสุขอนามัย ของตนเองด้วย ภูมิปัญญา	ทักษะชีวิต ความรอบรู้ ทางสุขภาพ	การจัดการตนเอง การอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	เอา อา อ่า อี ไอ	แม่ ก กา	ไม่มี	ชื่อตัวละคร คำกริยาซ้ำๆ

* คุณลักษณะของหนังสือ *

- ใช้สระเสียงยาวและสระเสียงสั้นง่ายๆ คำในมาตราตัวสะกดแม่ ก กา ไม่มีวรรณยุกต์
- ใช้แค่คำเดี่ยวหรือวลีซ้ำๆ ในการเล่า
- ใช้คำศัพท์พื้นฐาน คือ คำศัพท์ที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน ที่เด็กสามารถคาดเดาได้จากบริบท แต่อาจจะยังสะกดอ่านเองไม่ได้
- ใช้ภาษาธรรมชาติ ใช้คำซ้ำๆ คำที่มีเสียงคล้องจองกัน (ตัวช่วย) เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกประสมเสียงสระ
- เรื่องราวอยู่ในภาพ

- ใช้ฉากและกิจกรรมที่เด็กคุ้นเคยเป็นโครงเรื่องเพื่อให้เด็กเข้าใจได้ง่าย
- ภาพกระตุ้นให้เด็กคาดเดาเรื่อง
- เด็กอ่านคำจากภาพเป็นหลัก ดังนั้นภาพและคำต้องตรงกันอย่างแม่นยำ
- เริ่มมีโครงเรื่องที่มีลำดับขั้นตอน นำเสนอปัญหาและการคลี่คลาย หรือที่มาของปัญหา
- ภาพขึ้นนำการดำเนินเรื่องจากซ้ายไปขวา เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับทิศทางการอ่าน

ต่อตัว

เรื่องย่อ

มีนากับชีวาชวนทุกคนในครอบครัวมาต่อตัวตามที่ได้เห็นในโทรทัศน์และมอบหมายให้พ่อเป็นคนถ่ายภาพ เมื่อต่อตัวสำเร็จแต่พ่อกลับหาโทรศัพท์มือถือไม่เจอสักทีกว่าจะหาเจอ ทุกคนก็ล้มลงมาหมดแล้ว

แนวคิดหลัก

ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และการเล่นเพื่อร่างกายที่แข็งแรง

คำศัพท์และภาษา

คำที่เด็กอ่านได้ง่าย เช่น ชื่อตัวละคร สระอา ไอ และใช้คำพื้นฐาน

พ่อกำลังหาโทรศัพท์มือถือ

ภาพตรงกับคำ ๑๐๐%

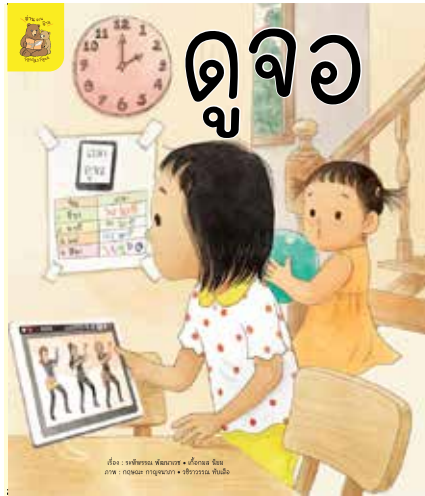

พ่อกำลังหาโทรศัพท์มือถือ

ใช้คำซ้ำๆ

เรื่องราวอยู่ในภาพ

ดูจอ

เรื่องย่อ

เด็กๆ มีเวลาใช้หน้าจออย่างจำกัด และต้องรอให้คนอื่นเล่นให้เสร็จตามกำหนดเวลาก่อน เพื่อได้เล่นในลำดับถัดไป ไล่ไปจากชีวา พาตี แล้วก็มีนา แต่ตอนจบพลิกความคาดหมาย เพราะมีนาไม่ได้รอเล่นจอแต่รอพี่ๆ ไปเล่นข้างนอกด้วยกัน

แนวคิดหลัก

การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (Media Information and Digital) อย่างพอดี และสร้างสรรค์

คำศัพท์และภาษา

คำที่เด็กอ่านได้ง่าย เช่น ชื่อตัวละคร สระอู ออ ไอ

- คำว่า “ดูจอ” และ “รอ” ที่ใช้ซ้ำกัน ทั้งเล่ม ลดภาระการอ่านของเด็ก

- เด็กมีภาระแค่อ่านชื่อตัวละครที่เปลี่ยนไปในแต่ละหน้า

ชีวาดูจอ

มีนารอ

พาตีดูจอ

มีนารอ

- ภาพตัวละครที่อยู่ตำแหน่งเดียวกับคำ จะช่วยให้อ่านได้ง่าย

ผี

เรื่องย่อ

พ่อเก็บผ้าที่ตากนอกบ้านตอนโพล้เพล้
มามากมายลุมบนตัว พันหน้าพันตัว เด็กๆ
มองเห็นว่าเป็นผี สุดท้ายแม่เป็นคน
เฉลยเมื่อดึงผ้าที่พันตัวพ่อออก

แนวคิดหลัก

การมองอย่างรอบด้าน มีสติรอบคอบ
ไม่ด่วนตัดสิน

คำศัพท์และภาษา

คำที่เด็กอ่านได้ง่าย เช่น ชื่อตัวละคร และชื่ออวัยวะที่สะกดด้วยสระเสียงยาว
อี อา อุ อือ ใช้คำพื้นฐาน คือ คำที่เด็กคุ้นเคยและใช้ในชีวิตประจำวัน

เรื่องราวอยู่ในภาพ

ชีวา พาที มินา รุ่ง

การอ่านชื่อตัวละคร ที่ไม่ยากมาก
เพราะภาพตัวละครที่อยู่ตำแหน่ง
เดียวกับคำและเด็กจำตัวละครได้

มีคำพื้นฐาน "วิ่ง" ให้ฝึกอ่าน

เรือ

เรื่องย่อ

พาทีประดิษฐ์เรือ โดยดูจากภาพเรือจริง แล้วหาของในบ้านมาทำให้ใกล้เคียงที่สุด พาทีมาขอความช่วยเหลือจากอาที่มีห้องทำงานประดิษฐ์ อาเป็นผู้ตาม/ลูกมือคอยช่วยเหลือ ให้พาทีนำ

แนวคิดหลัก

สร้างสรรค์ ลงมือทำงานจนสำเร็จ โดยมีผู้ใหญ่เปิดโอกาสและสนับสนุน

คำศัพท์และภาษา

คำที่เด็กอ่านได้ง่าย เช่น ชื่อตัวละคร และคำกริยาที่สะกดด้วยสระอา อือ เอ อี ไอ

พาทีทา

วลีสั้นๆ ซ้ำๆ เปลี่ยนแค่คำกริยา

บทบาทของอาที่คอยอยู่ใกล้ๆ แต่ปล่อยให้พาทีทำด้วยตัวเองจนสำเร็จ

เหา

เรื่องย่อ

เด็กๆ เกาหัว ดูเหมือนว่าจะมีเหา ย่ากับอา (แม่กะทิ) และกะทิช่วยกันเด็ด โขลก ใบน้อยหน่า โปกหัวกำจัดเหา ตอนจบทุกคน ไม่มีเหาแล้ว แต่กะทิเริ่มเกา!

แนวคิดหลัก

ดูแลสุขอนามัยของตนเองด้วยภูมิปัญญา

คำศัพท์และภาษา

คำที่เด็กอ่านได้ง่าย เช่น ชื่อตัวละคร และคำกริยาที่สะกดด้วยสระเอา อา อำ อี ไอ

การใช้คำซ้ำๆ
เด็กมีภาระการอ่านแค่ชื่อตัวละคร

แนวคิดหลักที่อยู่ในภาพ

ระดับที่ ๑ +	คุณค่า			ภาษา			
เรื่อง	แนวคิดหลัก และประเด็นสำคัญ	สภาวะ B2 (สสส.)	สมรรถนะ (สพฐ.)	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์	คำ
ไม่ให้	การรักษาสิทธิและ ปกป้องพื้นที่ส่วนตัว เพื่อป้องกัน การล่วงละเมิด ผู้ใหญ่มีความเข้าใจ ยอมรับ	พัฒนาการสมวัย ทักษะชีวิต การตัดสินใจ	การจัดการตนเอง การเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง	ไอ ไอ	แม่ ก กา	เอก โท	ชื่อตัวละคร
โมโห	รู้จักอารมณ์ การปรับตัว เอาใจเขามาใส่ใจเรา เพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติ เคารพสิทธิของผู้อื่น พัฒนาการตัวละคร (มีนา)	พัฒนาการสมวัย ปรับตัว และยืดหยุ่น ความคิด การสื่อสาร	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง	ไอ เอา เอะ	แม่ ก กา	เอก	ชื่อตัวละคร คำกริยา
บ้านเรา	ความสัมพันธ์ที่ดี ในครอบครัว ครอบครัวขยายในสังคมไทย เด็กและผู้ใหญ่ร่วมมือกัน ทำงานจนสำเร็จ ผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ดี	ทักษะชีวิต พัฒนาการสมวัย	การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง	ออ อือ อ่า อา ไอ เอา เอาะ	แม่ ก กา	เอก โท	คำคล้องจอง

* คุณลักษณะของหนังสือ *

- หนังสือที่ใช้ประโยคสั้นๆ ซ้ำๆ ในการดำเนินเรื่อง
- ใช้คำที่สะกดด้วยสระเสียงยาว และสระเสียงสั้น ตัวสะกดแม่ ก กา ใช้วรรณยุกต์ เอก โท
- ใช้คำศัพท์พื้นฐาน คือ คำศัพท์ที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน ที่เด็กสามารถคาดเดาได้จากบริบท แต่อาจจะยังสะกดอ่านเองไม่ได้
- เรื่องราวส่วนใหญ่อยู่ในภาพ
- มีโครงเรื่องที่ชัดเจน มีลำดับขั้นตอน มีการเริ่มต้น และการจบที่ชัดเจน นำเสนอปัญหาและการคลี่คลาย

- ภาพกระตุ้นให้เด็กคาดเดาเรื่อง
- เด็กอ่านคำจากภาพเป็นหลัก ดังนั้นภาพและคำต้องตรงกันอย่างแม่นยำ
- ภาพขึ้นำการดำเนินเรื่องจากซ้ายไปขวา เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับทิศทางการอ่าน
- ใช้ภาพและเรื่องที่เหนือความคาดหมายเพื่อสร้างความสนใจและเปิดโอกาสให้ตีความ

ไม่ให้

เรื่องย่อ

มีนา รู้จักการดูแลและปกป้องสิทธิในร่างกายของตัวเอง โดยเปรียบเทียบกับกะปิ และพายุ รู้จักที่จะไม่ยอมให้ใครมาโดนตัว

แนวคิดหลัก

การรักษาสิทธิและปกป้องพื้นที่ส่วนตัว เพื่อป้องกันการล่วงละเมิด

คำศัพท์และภาษา

คำที่มีวรรณยุกต์ เอก โท สระไอ ไอ คำพื้นฐานที่เด็กคุ้นเคยและใช้ในชีวิตประจำวัน

การใช้คำศัพท์พื้นฐาน

ประโยคสั้นๆ ซ้ำๆ

บ้ำจ็บพายุ พายุไม่ให้

บ้ำจ็บมีนา มีนาไม่ให้

ภาพที่ตำแหน่งตรงกับคำเป๊ะๆ

โมโห

เรื่องย่อ

มีนาเล่นรบกวพาทิและชีวา แต่สุดท้ายก็สามารถปรับตัวแก้ปัญหากันได้ พ่อแม่คอยเฝ้าดูอยู่ข้างหลัง ให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

แนวคิดหลัก

รู้จักอารมณ์ การปรับตัว เอาใจเขามาใส่ใจเรา เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

คำศัพท์และภาษา

สระเสียงยาว สระเสียงสั้น สระไอ เอา เอะ วรรณยุกต์ เอก

มีนาเป่า

ภาพที่ตำแหน่งตรงกับคำ

ชีวาโมโห

ใช้ประโยคสั้นๆ

บทบาทพ่อแม่ที่คอยดูอยู่ข้างหลัง ให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

บ้านเรา

เรื่องย่อ

วันหยุด ทุกคนในบ้านต่างมาช่วยกันทำบ้านให้น่าอยู่

แนวคิดหลัก

ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เด็กและผู้ใหญ่ร่วมมือกันทำงานจนสำเร็จ

คำศัพท์และภาษา

คำคล้องจอง สระเสียงยาว สระเสียงสั้น คำที่มีวรรณยุกต์ เอก

ภาพแสดงตัวตนของตัวละคร เช่น ภาพที่ที่ชอบประดิษฐ์

รายละเอียดและเรื่องราวอยู่ในภาพ อ่านแต่คำจะไม่มีเรื่อง ต้องอ่านภาพด้วย

ภาพตรงกับคำ

มือดำ

กำผ้า

อาเจาะ

เพาะชำ

ใช้เสียงสระที่คล้องจองช่วยให้เชื่อมเสียงกับรูปสระ

เด็กๆ ร่วมมือทำงานบ้านกับผู้ใหญ่

ระดับที่ ๒

คุณค่า

ภาษา

เรื่อง	แนวคิดหลัก และประเด็นสำคัญ	สภาวะ B2 (สสส.)	สมรรถนะ (สพฐ.)	สาระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์	คำ
บ้านพ่อ	ปรับตัวยืดหยุ่น รู้จักแก้ปัญหา ดูแลตัวเอง พลิกบทบาทเด็กผู้หญิง พัฒนาการตัวละคร (กะทิ)	พัฒนาการสมวัย ทักษะชีวิต การปรับตัว กำกับและ ควบคุมตัวเองให้ ถึงเป้าหมาย	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	สระอะมีตัวสะกด คำพื้นฐาน ที่มีสระลดรูป ไม่ได้คู่	แม่ กน กง กด	เอก โท	คำกริยา ที่หลากหลาย
กินข้าว	ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม ภาษาถิ่น วิถีชุมชน	ทักษะชีวิต การสื่อสาร พัฒนาการสมวัย	การคิดขั้นสูง	สระอะมีตัวสะกด คำพื้นฐาน ที่มีสระลดรูป	แม่ กน กง กด กม	เอก โท	ชื่ออาหาร ที่หลากหลาย
สิ่งของ	ช่วยเหลืองานในครอบครัว ดูแลความปลอดภัย ของตนเองบนท้องถนน EF	ทักษะชีวิต กำกับและ ควบคุมตัวเอง ให้ถึงเป้าหมาย การตัดสินใจ	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง	คำพื้นฐาน ที่มีสระผสม สระลดรูป ไม่ได้คู่	แม่ กน กง กด กม	เอก โท	คำเชื่อม คำขยาย
ของปัง	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	ความคิดยืดหยุ่น กำกับและ ควบคุมตัวเอง ให้ถึงเป้าหมาย การตัดสินใจ ความคิดสร้างสรรค์	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	สระอา อือ เอ อือ โอ	แม่ กน กง กด กม	เอก โท	คำกริยา ที่หลากหลาย

* คุณลักษณะของหนังสือ *

- ใช้สระที่หลากหลายขึ้น คำในมาตราตัวสะกดแม่ กน กง กม กด สระอะมีตัวสะกด วรรณยุกต์ เอก โท และ ใช้คำพื้นฐานเพื่อเพิ่มความสนุกสนานให้กับเรื่องราว
- เป็นหนังสือที่ง่าย มีโครงเรื่องที่ถูกพัฒนามาอย่างดี เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกพึงพอใจ สนุก และประหลาดใจ
- มีตอนเริ่มต้นและตอนจบ มีโครงเรื่องที่ซับซ้อนขึ้น เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาสั้นๆ
- ใช้เหตุการณ์ซ้ำๆ และประโยคซ้ำๆ เป็นรูปแบบการนำเสนอเรื่อง
- ใช้ประโยคซ้ำๆ เพื่อลดภาระการอ่าน แต่เปลี่ยนบ้าง

- คำในประโยคสร้างความท้าทายให้เด็กอ่าน เริ่มมีประโยคคำถาม
- ใช้คำซ้ำๆ คำที่มีเสียงคล้องจองกัน เปิดโอกาสให้เด็ก ได้ฝึกประสมเสียงสระ
- บางเล่มมีการเกริ่นเข้าเรื่องและจบเรื่องด้วยการบรรยายสั้นๆ ด้วยภาษาธรรมชาติ (ไม่ใช่ภาษาเขียนทางการ) แทนการใช้รูปแบบประโยคซ้ำ
- เรื่องรอบตัวที่ครอบคลุมพื้นที่กว้างออกไปในชุมชน โครงเรื่องมีเรื่องราวมากขึ้น เกิดขึ้นในระยะเวลาไม่เกิน ๑ วัน
- ภาพกระตุ้นให้คาดเดาเรื่องได้ง่าย ภาพทำหน้าที่เล่าเรื่อง ๙๐% ยังคงความเป็นภาพเดียวในหน้าคู่

บ้านพ่อ

เรื่องย่อ

แม่มาส่งกะทิกับกะปิที่บ้านพ่อ บ้านพ่อปลูกผลไม้หลายชนิด กิจกรรมโปรดของกะทิกับกะปิคือช่วยพ่อเก็บผลไม้ กะทิกับกะปิโดนมดกัด แต่รู้วิธีเอามดออกจากผลไม้และลงมือจัดการด้วยตัวเอง

แนวคิดหลัก

ปรับตัวยืดหยุ่น รู้จักแก้ปัญหาและดูแลตัวเอง

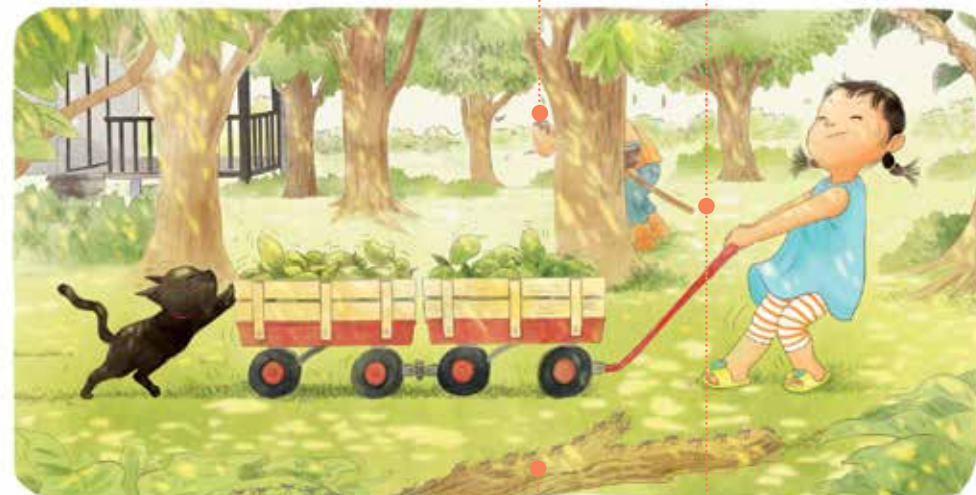
คำศัพท์และภาษา

คำในมาตราตัวสะกดแม่ กน กง กต สระอะมีตัวสะกด วรรณยุกต์ เอก โท คำพื้นฐาน ที่ได้แก่ คำนึงเคยและใช้ในชีวิตประจำวัน

- ใช้ภาพช่วยให้เด็กคาดเดาคำศัพท์พื้นฐาน

- เรื่องราวที่ซ่อนอยู่ในภาพ พ่อคอยดูแลอยู่ใกล้ๆ แต่ปล่อยให้เด็กทำงานแก้ปัญหาเอง

- ภาพตรงกับคำ

กะปิตัน

กะทิตัง

- รูปแบบประโยคซ้ำๆ เพื่อให้ง่ายในการคาดเดา

- ภาพบอกลบสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไป

กินข้าว

○ เรื่องย่อ

ครูพาไปทัศนศึกษาที่ตลาด ให้เด็กไปตามหาอาหารที่มีข้าวเป็นส่วนประกอบ ทั้งอาหารคาวหวาน อาหารจากภาคต่างๆ สุดท้ายทุกคนนำอาหารที่หาได้มากินร่วมกัน

○ แนวคิดหลัก

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษาถิ่น

○ คำศัพท์และภาษา

ชื่ออาหารต่างๆ คำในมาตราตัวสะกดแม่ กน กง กด กม สระอะมีตัวสะกดวรรณยุกต์ เอก โท รูปแบบประโยคสั้นๆ

- ภาพช่วยให้ข้อมูลเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา เชื้อชาติ

- ประโยคคำพูดที่ใช้ภาษาธรรมชาติ

“เจอแล้ว นี่ไง ข้าวปั้น”

“อ้อ! ขนมจีน”

“เจอแล้ว นี่ไง ข้าวตู่”

“มาดูของเรา ข้าวตัง”

- ภาษาช่วยให้ข้อมูลเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ส่งของ

เรื่องย่อ

ชีวาซึ่งจักรยานไปส่งขนมให้แม่ แม่ให้ส่งให้เสร็จก่อนแล้วค่อยไปเจอเพื่อนๆ ระหว่างทางชีวาต้องระมัดระวังตัว ขณะใช้ถนนหนทาง

แนวคิดหลัก

ช่วยเหลืองานในครอบครัว และดูแลความปลอดภัยของตนเองบนท้องถนน

คำศัพท์และภาษา

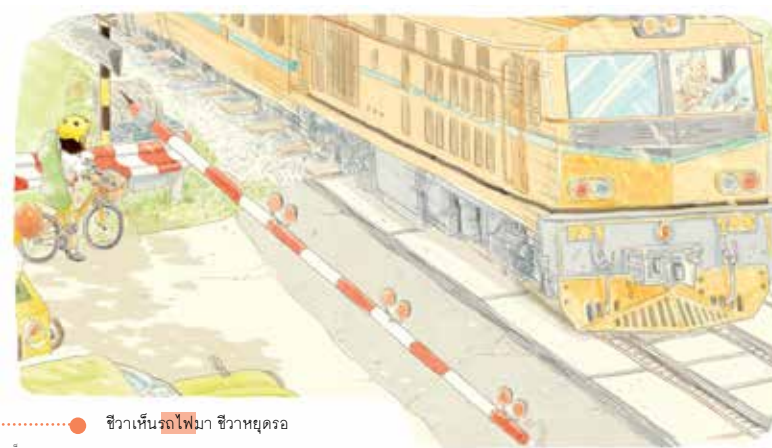
คำในมาตราตัวสะกดแม่ กน กง กด วรรณยุกต์ เอก โท คำพื้นฐานที่เด็กๆ ค้นเคยและใช้ในชีวิตประจำวัน รูปแบบประโยคซ้ำๆ

รูปแบบประโยคซ้ำๆ เพื่อให้เด็กคาดเดาได้ง่าย

ภาพตรงกับคำศัพท์ทำท่ายืนในหน้าอื่นๆ

ชีวาเห็นรถปูนมา ชีวาหยุดรอ

ชีวาเห็นรถไฟมา ชีวาหยุดรอ

เปลี่ยนแค่คำเดียวในประโยค

ของพัง

เรื่องย่อ

ทุกคนรู้ว่าพาทีชอบเอาของพังๆ มาปรับเปลี่ยน สร้างเป็นของใหม่ จึงเอาของพังๆ มาให้ ระหว่างประกอบทุกคนแฉะเวียนมาดู แต่ก็เบื่อ เพราะทำไม่สำเร็จเสียที แต่พาทีไม่ย่อท้อ ทำต่อจนสำเร็จในที่สุด

แนวคิดหลัก

การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และใช้ความคิดสร้างสรรค์

คำศัพท์และภาษา

คำในมาตราตัวสะกดแม่ กน กง กต สระอะมีตัวสะกด วรรณยุกต์ เอก โท ประโยคสั้นๆ ใช้คำกริยาที่หลากหลาย

ภาพตรงกับคำ ทั้งตัวละครและการกระทำ

ตัวเอของพังมาให้พาที

พาทีเอมาซ่อม

ชีวาเอของพังมาให้พาที

พาทีเอมาถอด

พาทีลองเล่น

เล่นไม่ได้

พาทีลองติด

ก็ยังเล่นไม่ได้

รูปประโยคที่ยาวขึ้น แต่มีรูปแบบซ้ำๆ ทำให้จำได้ มีคำที่ต้องสะกดน้อยลง

ใช้รูปแบบประโยคซ้ำๆ ๒ รูปแบบ

ระดับที่ ๓	คุณค่า			ภาษา			
เรื่อง	แนวคิดหลัก และประเด็นสำคัญ	สภาวะ: B2 (สสส.)	สมรรถนะ: (สพฐ.)	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์	คำ
น้ำท่วม	การดูแลรับผิดชอบตนเองและสังคม ยามเกิดภัยพิบัติ การให้อภัย พัฒนาการตัวละคร (ตัว)	ความรอบรู้ทางสุขภาพ ทักษะชีวิต การปรับตัว การตัดสินใจ	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่	แม่ กก กบ กง เกย เกอว	เอก โท	หน้า คำควบกล้ำ
ทายคำ	ภาษาถิ่น ความหลากหลายทางเชื้อชาติ และร่างกาย ทักษะทางภาษา	การสื่อสาร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความคิดยืดหยุ่น	การสื่อสาร	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่	แม่ กก กบ กง เกย เกอว	ตรี	ภาษาถิ่น คำที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน
บุญแจ	คิดแก้ปัญหา มีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความคิดยืดหยุ่น การตัดสินใจ	การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่	แม่ กก กบ กง เกย เกอว	ตรี จัตวา	หน้า คำควบกล้ำ
ฝันร้าย	ระบบนิเวศใต้ทะเล หนังสือเชิงสารคดี	พัฒนาการสมวัย ความคิดยืดหยุ่น	การจัดการตนเอง การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่	แม่ กก กบ กง เกย เกอว	เอก โท	คำควบกล้ำ ชื่อสัตว์ทะเล

* คุณลักษณะของหนังสือ *

- ใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย คำในมาตราตัวสะกดแม่ กบ กม เกย เกอว ไม่ได้คู่ คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ คำที่สะกดด้วยสระผสมที่มีตัวสะกด
- เป็นหนังสือที่ง่าย มีโครงเรื่องที่ถูกพัฒนามาอย่างดี ทำให้ผู้อ่านรู้สึกพึงพอใจ สนุก และประหลาดใจ
- โครงเรื่องชัดเจน มีตอนเริ่มต้น ระหว่างกลาง และตอนจบ มีโครงเรื่องที่ซับซ้อนขึ้น
- ไม่นำเสนอเรื่องผ่านเหตุการณ์ซ้ำๆ แต่เป็นการนำเหตุการณ์/ฉากต่างกันมาร้อยเรียงกันเป็นเรื่องเรื่องยาวขึ้นและกินเวลาข้ามวัน

- ใช้ประโยคสั้นๆ บรรยายเรื่อง ใช้ประโยคซ้ำๆ เล็กน้อย ใช้ภาษาธรรมชาติ
- ตัวหนังสือและรูปไม่ได้สัมพันธ์กันอย่างแม่นยำเหมือนเดิม แต่ภาพยังคงเล่าเรื่องมากกว่าคำ
- เริ่มนำเสนอเรื่องรอบตัวที่หลากหลายขึ้น เช่น การร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชน ชุมชนต่างวัฒนธรรม
- ภาพประกอบไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเดียวใน ๑ คู่เสมอไป เริ่มแบ่งเป็น ๑ ภาพต่อ ๑ หน้า

น้ำท่วม

เรื่องย่อ

น้ำท่วมใหญ่ ทุกคนอพยพไปที่ศาลาวัด (ศูนย์อพยพของชุมชน) ต้าเตรียมของไปมากมายเพราะกังวลเรื่องความปลอดภัย ทำให้เด็กที่ศูนย์ฯ บางคนล้อเลียน สุดท้าย ต้าได้ใช้ของที่เตรียมมาช่วยเหลือเด็กๆ กลุ่มนี้

แนวคิดหลัก

การดูแลรับผิดชอบตนเองและสังคม ยามเกิดภัยพิบัติ

คำศัพท์และภาษา

ประโยคสั้นๆ ประโยคคำพูด คำในมาตราตัวสะกดแม่ กบ กม เกย เกอว
ไม้ไต่คู้ ไม้ยมก คำที่มี ห นำ คำควบกล้ำ วรรณยุกต์ เอก โท

ภาพเป็นตัวให้บริบท จาก อารมณ์ ความรู้สึกของตัวละคร (ความเป็น วรรณกรรม)

“หยุดนะ!” สีวตะโกน

“หยุดนะ!” สีวห้าม

เด็กๆ แอบเอาเรือไปเล่น

“ระวังนะ!” สีวตะโกน

ประโยคคำพูดแบบที่ใช้ในวรรณกรรม

ประโยคยังคงเป็นประโยคสั้นๆ แต่คำยากขึ้น

ทายคำ

เรื่องย่อ

ที่โรงเรียนมีงาน “วันภาษาถิ่น” ครูสันติพานักเรียนห้องซีวา ดี และแตงโมไปเรียนที่ลานใต้ต้นไม้ เด็กๆ ประดับลานด้วยของพื้นถิ่นที่เอามาจากบ้าน ครูชวนเล่นเกมทายคำภาษาถิ่น โดยให้เด็กแต่ละคนออกมาเขียนคำและวาดรูปไปคำให้เพื่อนๆ ทาย

แนวคิดหลัก

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และภาษาถิ่นในประเทศไทย

คำศัพท์และภาษา

สระลรูป ไม้ไตคู่ คำภาษาถิ่นที่ไม่คุ้นเคย จึงอาจต้องอาศัยการสะกดคำ คำที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน คำที่ใช้วรรณยุกต์ ตรี และ จัตวา

ชื่อเด็ก ดาโพ เป็นคำภาษาปกากะญอ

การใช้คำที่ไม่ได้ยากมากและคล้ายคลึงกัน

ดาโพเขียนคำภาษาชาวเขา

เพื่อนๆ ทายไม่ถูก

ภาพที่สอดแทรกเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ไม่มีบริบทหรือภาพช่วย ทำให้เด็กต้องตั้งใจสะกดคำ

กุญแจ

เรื่องย่อ

ครูจินดาทำกุญแจจักรยานหาย เด็กๆ มาช่วยหาโดยที่ยังไม่รู้ที่มาที่ไป มีแต่ตั้งเมที่พยายามถามครูจินดาเพื่อขอข้อมูลประกอบการหา ครูไปที่ไหนมาบ้าง ลักษณะของกุญแจเป็นอย่างไร และให้คุณครูเช็คดูของในกระเป๋าอีกกรอบสุดท้ายจึงหาเจอ

แนวคิดหลัก

กระบวนการคิด วิเคราะห์ หาทางแก้ปัญหา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นจนสำเร็จ

คำศัพท์และภาษา

คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ ประโยคสั้นๆ ประโยคคำพูด วรรณยุกต์ ตรี จัตวา

พลิกบทบาทเด็กเป็นคนตั้งคำถาม แลกเปลี่ยนความรู้แทนครู

“พวงกุญแจของครูหน้าตาเป็นยังไงคะ” ตั้งเมถาม

“พวงกุญแจเป็นตุ๊กตามีสีเหลือง” ครูจินดาตอบ

ใช้ประโยคที่เป็นบทสนทนา

ประโยคที่มีรูปแบบหลากหลาย

มีการใช้บับเบิลคำพูดช่วยสื่อความเป็นบทสนทนา

มีคำควบกล้ำ คำที่ยากขึ้น

ภาพไม่ตรงกับตัวหนังสือทั้งหมด แต่ทำหน้าที่ให้บริบท แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ฝันร้าย

เรื่องย่อ

กะทิฝันว่าได้ดำน้ำดูท้องทะเล ไปเจอการอยู่ร่วมกันในรูปแบบต่างๆ ของสัตว์ทะเล ที่อาจจะดูเหมือนเป็นเรื่องอันตรายหรือน่ากลัว แต่จริงๆ แล้วไม่เหมือนอย่างที่กะทิคิด

แนวคิดหลัก

หนังสือถึงสารคดีให้ข้อมูลเรื่องชีวิตสัตว์ใต้ทะเล

คำศัพท์และภาษา

คำควบล้ำ ประโยคสั้นๆ ประโยคคำพูด

มีการบอกใบ้เหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไป (ฉลามมา)

ใช้บับเบิลความคิดเพื่อสื่อถึงความฝัน

“ไม่ต้องกลัว ฉันคือปลาปักเป้า”

“ฉันช่วยตัวเองได้”

ความเป็นหนังสือสารคดี ให้ข้อมูลรวมทั้งภาพที่ถูกต้องเกี่ยวกับสัตว์น้ำใต้ทะเล

ประโยคยาวขึ้น มีการใช้คำศัพท์ที่เด็กอาจจะไม่คุ้นเคย เช่น ชื่อสัตว์

ระดับที่ ๔	คุณค่า			ภาษา			
เรื่อง	แนวคิดหลัก และประเด็นสำคัญ	สภาวะ: B2 (สส.)	สมรรถนะ (สพฐ.)	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์	คำ
ไผ่ดัด	รู้วิธีดูแลตนเอง ผู้อื่น และแก้ปัญหาในยามฉุกเฉินอย่างมีสติ พัฒนาการตัวละคร (ชีวา)	ความรอบรู้ทางสุขภาพ การตัดสินใจ ก้ำกั้มและควบคุมตนเอง ให้ถึงเป้าหมาย พัฒนาการสมวัย	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การรวมพลังทำงาน เป็นทีม	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่ คำที่ไม่มีสระอะ แต่ออกเสียงอะ	แม่ เกย เกอว คำที่ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา	ตรี จัตวา	คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ คำวิเศษณ์ที่มี ลักษณะซ้อนเสียง
ข นมครก	การทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ตาม ความถนัด แก้ปัญหา ปรับตัว จนงานสำเร็จ พัฒนาการตัวละคร (แต่งโม)	ทักษะชีวิต การปรับตัว และความคิดยืดหยุ่น ก้ำกั้มและควบคุมตัวเอง ให้ถึงเป้าหมาย	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การรวมพลังทำงาน เป็นทีม	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่ คำที่ไม่มีสระอะ แต่ออกเสียงอะ	แม่ เกย เกอว คำที่ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา	เอก โท	คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ คำวิเศษณ์ที่มี ลักษณะซ้อนเสียง
มูนา มีวิธี	คุณสมบัติของผู้นำที่ดี พลิกบทบาท	ความสามารถในการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทักษะไอที การตัดสินใจ พัฒนาการสมวัย ความเป็นพลเมืองโลก	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การรวมพลังทำงาน เป็นทีม	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่ คำที่ไม่มีสระอะ แต่ออกเสียงอะ	แม่ เกย คำที่ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา		คำที่มี ห นำ คำควบกล้ำ การันต์ ชื่อวันในสัปดาห์
ช้างบุก	ภูมิปัญญาการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ อย่างเกื้อกูลกัน ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	ทักษะไอที ความสามารถในการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ การปรับตัว และความคิดยืดหยุ่น ก้ำกั้มและควบคุมตัวเอง ให้ถึงเป้าหมาย	การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน	สระเปลี่ยนรูป สระผสมมีตัวสะกด สระอ้วนมีตัวสะกด ไม่ได้คู่ คำที่ไม่มีสระอะ แต่ออกเสียงอะ	แม่ เกย เกอว คำที่ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา	จัตวา	บทกลอน คำที่มี ห นำ คำควบกล้ำ

* คุณลักษณะของหนังสือ *

- คำที่หลากหลาย คำวิเศษณ์ คำวิเศษณ์ที่มีลักษณะซ้อนเสียง คำพ้องเสียง คำที่ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา บทกลอน
- มีความเป็นวรรณกรรมที่ชัดเจนมากขึ้น เพราะเป็น เรื่องที่ประกอบด้วยเหตุการณ์ตอนย่อยๆ หลายตอนที่ต่อเนื่องกัน
- เล่นกับเสียงของคำมากขึ้น และนำเสนอเรื่องผ่านคำคล้องจอง เพื่อให้เด็กคาดเดาการสะกดคำได้
- เนื้อเรื่องยาวและซับซ้อนขึ้น ประโยคยาวขึ้น
- ตัวละครมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น และแสดงลักษณะนิสัยที่ซับซ้อนมีมิติมากขึ้น

- ตัวหนังสือและรูปไม่ได้สัมพันธ์กันอย่างแน่นยำเหมือนเดิม และการเล่าเรื่องเป็นหน้าที่ของตัวหนังสือมากขึ้น
- ยังคงใช้ประโยคสั้นๆ ที่เป็นภาษาธรรมชาติของเด็ก มีทั้งประโยคบรรยาย และบทสนทนา
- เนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์และความคิดที่ลึกซึ้งและหลากหลายขึ้น ที่เด็กสามารถเชื่อมโยงกับประเด็นขัดแย้งในชีวิตจริงได้
- มีความท้าทายทางภาษาเพิ่มขึ้น เช่น คำเปรียบเทียบ คำที่มีลักษณะซ้อนเสียง
- เริ่มมีการใช้ย่อหน้า

ไฟดับ

เรื่องย่อ

พ่อแม่ไปธุระนอกบ้าน เด็กๆ อยู่เฝ้าบ้าน มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น คือ หม้อแปลงระเบิด ทำให้ไฟดับ และไฟไหม้กิ่งกอนไม้จากคูปที่യാจุดไหว้เจ้าที่ ชีวาแสดงศักยภาพในการดูแลและจัดการสถานการณ์ให้เรียบร้อย ปลอดภัยได้

แนวคิดหลัก

รู้วิธีดูแลตนเอง ผู้อื่น และแก้ปัญหาในยามฉุกเฉินอย่างมีสติ

คำศัพท์และภาษา

คำควบล้ำ คำที่ไม่มีสระอะ แต่ออกเสียงอะ คำวิเศษณ์ที่มีลักษณะซ้อนเสียง

รายละเอียดในภาพมากขึ้น ไม่ได้ทำหน้าที่แค่ช่วยให้เด็กคาดเดาคำให้ถูกต้อง แต่เป็นตัวหลักในการให้บริบท ฉาก บอกเล่าอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร (ความเป็นวรรณกรรม)

อะไรี่พรวดพรวดเข้ามา มีนาร่องตะโกนไว้วาย

“ใจเย็นๆ ค่อยๆ ดู” ชีวาบอก

ใช้คำวิเศษณ์ที่มีลักษณะซ้อนเสียง

ประโยคยาวขึ้น ชับซ้อนขึ้น ยังคงรูปแบบการซ้ำ

ขนมครก

เรื่องย่อ

ต้ามีฝีมือทำขนมครก ตั้งเมเลยชวนมาเปิดร้านขายกัน ตี้กับแตงโมมาร่วมด้วย แตงโมชอบทำอะไรเร็วๆ พรวดพรวดไม่ระมัดระวัง เพื่อนๆ จึงไม่ให้ช่วย วันแรกขายดีจนต้องชวนชีวากับพาที่มาช่วย แต่ปรากฏว่าทำมากเกินไปจนของเหลือ แตงโมคิดได้เลยเอาขนมขึ้นจักรยานไปวิ่งขายในชุมชน และขายหมดอย่างรวดเร็ว

แนวคิดหลัก

การทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ตามความถนัด แก้ปัญหา ปรับตัว จนงานสำเร็จ

คำศัพท์และภาษา

คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ คำวิเศษณ์ที่มีลักษณะซ้อนเสียง

- ภาพยังคงบอกเล่าเรื่องราว ให้บรรยากาศ บริบท บอกเล่าอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ต้าทำขนมครก แตงโมรีบช่วยแบ่งหกรวด!

"แตงโมไปช่วยตั้งเมเถอะ" ต้าบอก

ตั้งเมและขนมครก แตงโมรีบช่วยกส่งชิมคริน!

"แตงโมไปช่วยตั้งเมเถอะ" ตั้งเมบอก

- คำวิเศษณ์ (พรวด คริน) ที่เป็นเล่นห้ของภาษาไทย เพิ่มอรรถรสในการอ่าน
- ภาษายังคงรูปแบบซ้ำๆ แต่ไม่ซ้ำทั้งหมด

มูนา มีวิธี

เรื่องย่อ

มูนาเป็นที่พึ่งของเพื่อนๆ ในแง่ต่างๆ แม้ว่ามูนาจะลงมือช่วยเพื่อนๆ ด้วยตนเองไม่ได้ทุกเรื่อง แต่ก็มีความออกเสมอ ดังนั้นเมื่อมีการลงคะแนนเลือกหัวหน้าห้อง มูนาจึงได้รับเลือก

แนวคิดหลัก

คุณสมบัติของผู้นำที่ดี

คำศัพท์และภาษา

คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ การันต์ ชื่อวันในสัปดาห์ คำที่ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา

ชื่อวันที่ออกเสียงไม่ตรงตัวสะกด

รูปแบบประโยคที่ไม่ได้เข้ากันทั้งหมด

วันอังคาร ครูจินดาบ่น "เครื่องฉายเสียอีกแล้ว มูนาช่วยด้วย"

มูนาช่วยไม่ได้ แต่มูนามีวิธี

มูนาขอให้พาทิมช่วยซ่อม

ครูจินดาชอบใจ ฉายหนังให้เด็กดู

สอดแทรกความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (มุสลิม ลูกครึ่ง)

ภาพอาจไม่ตรงกับตัวหนังสือทั้งหมด

ช่างบุก

เรื่องย่อ

ไผ่จิวพาชีวา พาที แดงโม และดาโพ ไปไร่สับปะรดที่บ้านดาโพ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่บ้านกำลังโดน ช่างบุก ลุงและอาพยายามไล่ช่างด้วยวิธี ต่างๆ แต่ช่างก็ยังกลับมา เด็กๆ พยายาม หาวิธีช่วยในอินเทอร์เน็ต แต่ที่นั่นไม่มี สัญญาณโทรศัพท์ แดงโมเดินชนกล่อง ผึ้งเลี้ยงของพะตี่จนต้องวิ่งหนีลงลำธาร ดาโพจึงรู้วิธีไล่ช่าง

แนวคิดหลัก

ภูมิปัญญาการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่าง เกื้อกูลกัน

คำศัพท์และภาษา

คำกลอน คำควบล้ำ คำที่มี ห นำ คำที่ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา

- สอดแทรกเรื่องความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและชาติพันธุ์ (ปกากะญอ)

- การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

- ภาพที่ไม่ตรงกับ ตัวหนังสือทั้งหมด

หาทางแก้จากอินเทอร์เน็ตได้ไหม

ทำอย่างไรดีไม่มีสัญญาณ

พะตี่ ช่วยได้

เดินดีดีนะ

คำศัพท์ หลากหลายขึ้น

แทรกภาพ/คำใน บับเบิ้ล แทนคำ สนวน (ความเป็น วรรณกรรม)

- ใช้คำกลอน เสียงคล้องจองช่วยให้ เดาคำได้ แม้ประโยคจะยาวและไม่มี รูปแบบซ้ำๆ แล้ว

หนังสือหัดอ่านตามระดับ อ่าน อาน อ้าน ชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒

ระดับ	ระดับขั้นการอ่าน	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	รวม (เล่ม)
๑	นักอ่าน ขั้นภาษาแรกเริ่ม Emergent Reader (อนุบาล ๓ - ประถมศึกษาปีที่ ๑)	ไปโรงเรียน หยุดนะ! พายุ ของหาย ชิงช้า มาตุลี!	ต่อตัว ดูจอ ผี เรือ เหา	๑๐
๑+	นักอ่าน ขั้นภาษาแรกเริ่ม Emergent Reader (อนุบาล ๓ - ประถมศึกษาปีที่ ๑)	แม่มีไข่ มะละกอ วาดอะไร อามา ปะดิกะปะดู ไข่ สะอึก	ไม่ให้ โมโห บ้านเรา	๑๐

ระดับ	ระดับขั้นการอ่าน	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	รวม (เล่ม)
๒	นักอ่านขั้นเริ่มต้น Early Reader (ประถมศึกษาปีที่ ๑)	หาเจอไหม ปาด และเตะ ไปซื้อของ หลง	บ้านพ่อ กินข้าว ส่งของ ของพัง	๙
๓	นักอ่านขั้นเริ่มต้น Early Reader (ประถมศึกษาปีที่ ๑)	เวลานิทาน หยอดกระปุก พายุ งานวัด	น้ำท่วม ทายคำ กัญแจ ฝันร้าย	๘
๔	นักอ่านขั้นรอยต่อ Transitional Reader (ประถมศึกษา ปีที่ ๑-๒)	ตัวจิ๋ว หุ้อ้อ เมืองผี ยาย	ไฟดับ ขนมครก มูนามีวิธี ช่างบุก!	๘
รวม (เล่ม)		๒๕	๒๐	๔๕

*ดูข้อมูลระดับขั้นการอ่านเพิ่มเติมได้ที่บทที่ ๒

คู่มือการใช้หนังสือ
ชุด ฝึกอ่านตามระดับ - Thai Leveled Books
“อ่าน อาน อ้าน” ชุดที่ ๒

เขียนโดย กิตติยา โสภณพนิช

บรรณาธิการ ระพีพรรณ พัฒนาเวช สุดใจ พรหมเกิด

กองบรรณาธิการ เกื้อกมล นิยม

ออกแบบและจัดหน้า อรุณโรจน์ รัตนพันธ์ ประสานงานการผลิต สิริวัลย์ เรืองสุรัตน์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ ... จำนวน ... เล่ม

โครงการพัฒนาหนังสือและการอ่านเพื่อสร้างรากฐานการเรียนรู้ของเด็กไทย

ดำเนินงานโดย แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

สนับสนุนการดำเนินงานโดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก ๔)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

บริหารงานโดย “มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน” ได้รับการสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ดำเนินงานประสานกลไก นโยบาย
และปัจจัยขยายผล จากทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ให้เอื้อต่อการสร้างเสริม
พฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่านให้เข้าถึงเด็กและครอบครัว เพื่อร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ

ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการ และกิจกรรมสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมสุขภาวะได้ที่
๔๒๔ หมู่บ้านเงาไม้ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๗ แยก ๓ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทร : ๐ ๒๔๒๔ ๔๖๑๖ โทรสาร : ๐ ๒๔๔๑ ๑๘๗๗ E-mail : happy2reading@gmail.com
Website : www.happyreading.in.th Facebook: เพจ อ่าน อาน อ้าน | อ่านยกกำลังสุข | อ่านยาใจ
พิมพ์ที่ ... โทรศัพท์ ...

หนังสือหัดอ่านตามระดับชุดอ่าน อาน อ้าน
ตัวช่วยสำคัญของเด็กวัยหัดอ่าน ที่จะทำให้เด็ก
รู้สึกว่าการอ่านเป็นเรื่องง่าย เพราะเป็นหนังสือ
ที่ผสมผสานจุดเด่นของนิทานกับหนังสือหัดอ่าน
เข้าไว้ด้วยกัน มีทั้งเรื่องราวสนุก เปี่ยมอารมณ์ขัน
สอดแทรกคุณค่าที่ถึงใจ และใช้ภาษาที่สอดคล้อง
กับพัฒนาการการอ่านของเด็กในแต่ละระดับ

เด็กจะติดใจและรู้สึกประสบความสำเร็จ
ในการอ่าน “อ่านออก อ่านแตก”
และนำไปสู่นิสัยรักการอ่านในที่สุด

สร้างสรรค์โดย

มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
The Creative for Reading Culture Promotion Foundation

สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ
สนับสนุนโดย สสส สร้างนวัตกรรม สื่อสารสุข

มอบความสุขทุกครั้งด้วยหนังสือ